



gemeente  
**Zoetermeer**

# Omnibusenquête 2015

deelrapport

## Wonen





# **OMNIBUSENQUÊTE 2015**

**deelrapport**

**WONEN**

Zoetermeer, 4 april 2016

Gemeente Zoetermeer  
Afdeling Juridische Aangelegenheden & Bestuursondersteuning  
Onderzoek & Statistiek  
Aad Kalisvaart



# INHOUDSOPGAVE

	Blz.
<b>SAMENVATTING</b>	<b>1</b>
<b>1. INLEIDING</b>	<b>3</b>
<b>2. WOONSITUATIE</b>	<b>6</b>
2.1 Koop of huur	6
2.2 Hoog- of laagbouw	6
2.3 Aantal kamers	7
2.4 Grootte van de woonkamer	8
2.5 Huurwoningen	9
2.5.1 Huur	9
2.5.2 Huurtoeslag	10
2.6 Koopwoningen	11
2.6.1 Verkoopwaarde	11
2.6.2 Ontwikkeling verkoopwaarde	12
2.7 Tevredenheid over de woning	13
2.8 Tevredenheid over de directe omgeving	14
<b>3. VERHUISBEHOEFTE</b>	<b>16</b>
3.1 Algemeen	16
3.2 Locatie	17
3.2.1 Binnen of buiten Zoetermeer	17
3.2.2 Vertrekmotieven	18
3.2.3 Vinex-locaties	19
3.2.4 Oosterheem	20
3.2.5 Palenstein	21
3.3 Koop of huur	21
3.4 Huur	23
3.5 Koopsom	24
3.6 Hoog- of laagbouw	24
3.7 Aantal kamers	26
3.8 Grootte van de woonkamer	27
3.9 Nieuwbouw of bestaande bouw	28
3.10 Urgentie	29
<b>4. VESTIGINGSMOTIEVEN</b>	<b>30</b>
<b>BIJLAGEN</b>	<b>31</b>



## **SAMENVATTING**

Op verzoek van de afdeling Stadsontwikkeling is in de omnibusenquête 2015 een aantal vragen op het gebied van het wonen opgenomen. De omnibusenquête is een jaarlijks terugkerende enquête over uiteenlopende onderwerpen onder een steekproef van de inwoners van 18 jaar en ouder. Het veldwerk heeft in eind september/begin oktober 2015 plaats gevonden. De respons voor het onderdeel wonen bedraagt 29%. In dit verslag zijn de uitkomsten voor dit onderdeel opgenomen.

De omnibusenquête is een onderzoek onder personen. Omdat voor het beleid m.b.t. het wonen informatie over huishoudens vaak van meer belang is, zijn de uitkomsten volgens een bepaalde methodiek 'vertaald' naar het huishoudensniveau.

Hieronder volgt een samenvatting van een aantal uitkomsten.

### **Woningtype**

Van de huishoudens woont 47% in een huurwoning; 53% is dus eigenaar van de eigen woning. Van de huurwoningen behoort 37% tot de laagbouwsector, van de koopwoningen is dat veel meer, namelijk 76%. Wanneer beide kenmerken (koop/huur en laag/hoog) worden gecombineerd blijkt de meest voorkomende situatie de koop/laagbouwwooning te zijn: 40% van de huishoudens woont in zo'n woning. Op de tweede plaats komt, met 29%, het type huur/hoogbouw.

### **Woninggrootte**

De meeste woningen tellen drie (24%), vier (33%) of vijf kamers (25%). Een gemiddelde woning heeft 4,0 kamers. De sector met het hoogste gemiddelde is de koop/laagbouw: 4,8 kamers.

Het overgrote deel van de woningen (93%) telt minstens één kamer meer dan het aantal leden van het betreffende huishouden; 20% heeft zelfs minstens drie kamers meer dan het aantal huishoudensleden.

De oppervlakte van de woonkamer van een gemiddelde woning is 41 m<sup>2</sup>. In de huursector is de gemiddelde woonkamer 36 m<sup>2</sup> en daarmee duidelijk kleiner dan die in de koopsector: een gemiddelde eigenaar/bewoner heeft namelijk 45 m<sup>2</sup> tot zijn beschikking.

### **Huurders**

De huishoudens in huurwoningen betalen gemiddeld € 643,- huur per maand. In de laagbouwsector is dat, met € 674,-, wat hoger dan in de hoogbouw (€ 625,-). Van de huurders in de laagbouw betaalt dan ook 69% meer dan € 600,- aan huur tegen 48% van die in de hoogbouw. Van de huurders ontvangt 35% huurtoeslag.

### **Eigenaar-bewoners**

Van de huishoudens in de koopsector is 19% van mening dat hun woning momenteel meer dan € 300.000,- waard is. Een gemiddelde eigenaar-bewoner schat de huidige verkoopwaarde van de woning op circa € 250.000,-. In de laagbouw is die schatting € 265.000,- en daarmee zo'n € 70.000,- hoger dan in de hoogbouw.

Van de huishoudens met een eigen woning is 59% van mening dat de verkoopwaarde daarvan in de twee jaar voorafgaande aan de enquête is afgenomen; 11% denkt daarentegen dat de woning er in waarde op vooruit is gegaan. De overige 31% is van mening dat de waarde ongeveer gelijk is gebleven.

Het merendeel (74%) van de huishoudens met een eigen woning denkt dat de waarde ervan in genoemde periode niet is beïnvloed door de leefbaarheidssituatie in de eigen buurt. De overige 26% meent dat dat wel het geval is: 16% denkt dat de leefbaarheidssituatie een positieve rol heeft gespeeld en 10% is van mening dat de waarde van hun woning juist negatief is beïnvloed door de leefbaarheidssituatie in de buurt.

### **Tevredenheid over de woning**

Uitgedrukt in een rapportcijfer van 1 t/m 10 blijkt een gemiddeld huishouden de huidige woning met een 8,1 te honoreren; 39% geeft er zelfs een negen of een tien aan. De gemiddelde eigenaar-bewoner is, met een 8,5, wat meer tevreden dan de gemiddelde huurder (7,6).

### **Verhuisbehoefte**

Van de huishoudens is 17% op zoek naar een andere woning. Naar leeftijd is de verhuisbehoefte het grootst onder de huishoudens waarvan het hoofd jonger is dan 40 jaar: daarvan kijkt circa 28% uit naar een andere woning.

De meeste (80%) van de 'verhuisgeneigde' huishoudens zoekt (ook) binnen Zoetermeer naar een andere woning; 42% zoekt zelfs uitsluitend op de lokale woningmarkt.

Van de verhuisgeneigde huishoudens die de nieuwe woning (ook) binnen Zoetermeer zoeken, betreft 45% de nieuwbouwwijk Oosterheem in de zoektocht. Iets minder (39%) doen dat met betrekking tot de nieuwbouwwoningen in Palenstein.

Van de verhuisgeneigde huishoudens is 75% (vooral) op zoek naar een laagbouwwooning; 25% zoekt dus met name in de hoogbouw. Ook van degenen die nu in de hoogbouw wonen wil het merendeel (77%) naar de laagbouw. Woont men al in de laagbouw dan is dat 73%.

Iets meer dan de helft (54%) van de verhuisgeneigde huishoudens is (vooral) op zoek naar een huurwoning. Is men momenteel ook al huurder dan is dat hoger, namelijk 83%. Is men eigenaar-bewoner dan wil 23% de overstap naar de huursector maken.

Voor 31% van de potentiële kopers geldt dat de prijs die ze maximaal willen betalen beneden de € 200.000,- ligt. Voor 42% ligt die prijs tussen de € 200.000,- en € 300.000,-. De resterende 28% zoekt boven de € 300.000,-.

Van de potentiële huurders onder de verhuisgeneigden zoekt 37% een woning met een maandhuur tussen de € 500,- en € 600,-; 45% zoekt een goedkopere en 18% een duurdere woning.

Wat het aantal kamers betreft is 28% op zoek naar een grotere woning dan de huidige; 37% wil juist verhuizen naar een woning met minder kamers. De overige 35% zoekt een even grote woning als ze nu hebben.

Met betrekking tot de oppervlakte van de woonkamer blijkt 44% op zoek te zijn naar een woning met een grotere woonkamer dan ze nu hebben; 32% is daarentegen op zoek naar een woning met een kleinere woonkamer dan hun huidige.



# 1. INLEIDING

In het najaar van 2015 heeft de sector Onderzoek & Statistiek onder de Zoetermeerse bevolking de omnibusenquête 2015 gehouden. Belangrijkste kenmerk van zo'n omnibusenquête is dat er over meerdere onderwerpen vragen worden gesteld. Dit rapport bevat de uitkomsten van de vragen over het onderwerp wonen. Opdrachtgever is de afdeling Stadsontwikkeling.

## Opzet van het onderzoek

Voor de enquête zijn per 20 juli 2015 uit de bevolkingsadministratie drie steekproeven getrokken van elk 4.000 Zoetermeeders die per 1 september 2015 18 jaar of ouder waren en niet in een zogenaamd bijzonder woongebouw (zoals een bejaardenoord, gevangenis of een gezinsvervangend tehuis) of in een woonwagen woonden. Drie steekproeven, omdat het aantal vragen zo groot was dat het beter was ze over drie vragenlijsten te verdelen. Waarbij er voor is gezorgd dat niemand in meer dan één van de drie steekproeven kon vallen. De door opdrachtgevers aangedragen vragen zijn verdeeld over de drie vragenformulieren: een wit, een geel en een groen. Alleen de vragen naar de achtergrond van de respondenten (leeftijd, opleiding, inkomen e.d.) zijn in elk van de drie formulieren opgenomen. Daarnaast is van de meeste respondenten ook nog bekend in welke wijk en buurt ze wonen. Voor de respondenten die de vragen digitaal hebben beantwoord zijn deze ontleend aan de gemeentelijke administratie van de bevolking. Voor degenen die de schriftelijke vragenlijst hebben gebruikt zijn ze afgeleid van de door hen opgegeven postcode.

De vragen over het onderwerp wonen maken deel uit van het witte enquêteformulier. Zie voor de formulering van de vragen over het onderwerp wonen bijlage 1. Ook de vragen naar de achtergrond van de respondenten zijn in die bijlage opgenomen.

De steekproefpersonen hebben de vragenlijst dinsdag 22 september 2015 per post bezorgd gekregen, samen met een brief met het verzoek de vragenlijst in te vullen en terug te sturen. Ze konden er, in plaats daarvan, ook voor kiezen de vragen online te beantwoorden. De digitale enquête konden ze bereiken met een individuele inlogcode. Dinsdag 6 oktober is per post een rappelbrief bezorgd. Men kon de vragenlijst uiterlijk 12 oktober terug sturen. De digitale stond t/m 21 oktober open.<sup>1</sup>

## Respons

Van de 4.000 met het witte formulier benaderde personen hebben er 1.157 in voldoende mate meegewerkt. Voor het onderwerp wonen is de respons 1.154. Drie respondenten hebben het betreffende vragenblok namelijk helemaal overgeslagen. De respons voor het onderdeel wonen komt daarmee op 29%. In bijlage 2 is de samenstelling naar leeftijd en geslacht van de respons vergeleken met die van de steekproef en met die van de onderzoekspopulatie.

## Van individuen naar huishoudens

De omnibusenquête is een onderzoek onder personen. Voor het beleidsterrein wonen is informatie over huishoudens echter van meer belang. Vandaar dat de gegevens zodanig zijn bewerkt dat de uitkomsten op huishoudensniveau kunnen worden gepresenteerd. Daarvoor was het allereerst nodig uit het personenbestand een zogenaamd 'huishoudensbestand' af te leiden. Aan elk van de respondenten in dat huishoudensbestand is vervolgens een 'wegingsfactor' meegegeven welke enerzijds is gebaseerd op de plaats die men inneemt in het huishouden waartoe men behoort en anderzijds op het type woning dat men bewoont. Voor de liefhebbers is één en ander gedetailleerd beschreven in

---

<sup>1</sup> Deze veldwerkmethode is daarmee gelijk aan die van de omnibusenquête van 2014. In de jaren daarvoor konden de vragen alleen schriftelijk worden beantwoord. Bovendien werden de vragenlijsten door een team van koeriers bij de mensen afgegeven en enkele dagen later weer opgehaald

bijlage 3. Ten gevolge van de specifieke weging is zowel de verdeling van de woningen naar koop/huur als die naar hoogbouw/laagbouw in het onderzoek gelijk aan de verdeling van de totale Zoetermeerse woningvoorraad naar die twee kenmerken. Dat geldt ook voor de combinatie van beide kenmerken. Verder volgt uit de wijze waarop de individuen naar huishoudens zijn vertaald dat de uitkomsten alleen betrekking hebben op de volgende vier typen huishoudens:

- tweepartnerhuishoudens zonder kinderen;
- tweepartnerhuishoudens met kinderen;
- eenoudergezinnen;
- alleenstaanden.

Doordat de omnibusenquête niet wordt gehouden onder bewoners van woonwagens en bijzondere woongebouwen geldt verder dat het alleen gaat om huishoudens in 'gewone' woningen.

### **Nauwkeurigheid**

Bij elke in het verslag vermelde uitkomst is tevens het aantal respondenten vermeld waarop deze is gebaseerd. Dit zijn altijd aantallen personen en dus geen aantallen huishoudens. Deze aantallen geven een indruk van de nauwkeurigheid waarmee de (steekproef)uitkomsten de werkelijke situatie in de totale populatie benaderen. Ze kunnen echter, vanwege de toegepaste wegingsprocedure, niet worden gebruikt om via de daartoe geëigende statistische formules nauwkeurigheidintervallen rond de uitkomsten te berekenen.

Wat de nauwkeurigheid betreft waarmee de onderzoeksresultaten de werkelijkheid van de totale onderzoekspopulatie benaderen moet verder worden opgemerkt dat aan nogal wat van die resultaten betrekkelijk kleine aantallen respondenten ten grondslag liggen. Bij de interpretatie doet de lezer er goed aan zich daar rekenschap van te geven. En natuurlijk ook van het feit dat het om steekproefonderzoek gaat, dat er sprake is van non-respons en dat de uitkomsten zijn vertaald van persoonsniveau naar huishoudensniveau.

### **Kenmerken van de huishoudens**

Een aantal van de resultaten van de vragen over het wonen is bij de analyse ervan in verband gebracht met één of meer van de volgende vier kenmerken van de huishoudens: het type, de grootte, het inkomen en de leeftijd. Bij het laatste kenmerk gaat het om de leeftijd van het hoofd van het huishouden. In de bijlagen 4 t/m 7 zijn de frequentieverdelingen van deze vier kenmerken opgenomen.

### **Enkele begrippen**

Hieronder worden enkele in het verslag gebruikte begrippen van een nadere toelichting voorzien.

#### Netto-inkomen per maand

Dit is het totale netto-inkomen per maand van het hoofd van het huishouden plus dat van de (eventuele) partner van dat hoofd. Vakantiegeld en onregelmatige toeslagen zijn niet meegerekend. Het betreft niet meer dan een ruwe schatting van de respondent.

#### Huur per maand

Dit is de huur per maand zonder gas of elektra en zonder dat de (eventuele) huurtoeslag ervan is afgetrokken.

#### Verkoopwaarde

Dit is de door de respondent geschatte waarde van zijn woning ten tijde van de enquête.

#### Aantal kamers

Voor de bepaling van het aantal kamers zijn de vertrekken keuken en badkamer niet als kamer beschouwd.

### Hoofd van het huishouden

Bij de tweepartnerhuishoudens (al of niet met kinderen) is het hoofd de partner die de enquête heeft ingevuld. Bij de eenoudergezinnen is het hoofd de betreffende ouder en een alleenstaande is uiteraard altijd hoofd van het eigen huishouden.

### **Vergelijking met eerdere omnibusenquêtes**

Waar mogelijk en zinvol zijn de uitkomsten naast die van de vorige omnibusenquêtes gezet. Behalve in tabelvorm is dat ook gedaan in de vorm van grafieken, waardoor snel een inzicht in eventuele verschuivingen is te krijgen.<sup>1</sup>

### **Tenslotte**

Bij de presentatie van de uitkomsten zijn de respondenten die de eraan ten grondslag liggende vraag (of vragen) niet of met 'weet niet' of 'geen mening' hebben beantwoord buiten beschouwing gelaten.

---

<sup>1</sup> Als de deelrapportages over het onderwerp wonen uit de tot nu toe gehouden omnibusenquêtes naast elkaar worden gelegd, blijkt dat er in de vraagstelling in de loop van de jaren veranderingen zijn aangebracht. De vragen waarvan de uitkomsten in het onderhavige rapport worden vergeleken zijn echter altijd op precies dezelfde manier geformuleerd of slechts in zo geringe mate gewijzigd dat een vergelijking in de tijd verantwoord blijft.

De uitkomsten in de rapportages over de eerste drie omnibusenquêtes (dat zijn die van 1994, 1995 en 1996) wijken enigszins af van die in het onderhavige rapport. Dat komt omdat destijds een andere methodiek voor de vertaling van individueel naar huishoudensniveau is gebruikt dan in de latere onderzoeken. Voor een juiste vergelijking zijn de uitkomsten van de eerste drie jaren daarom nogmaals naar huishoudens vertaald maar nu volgens de methode die sinds 1997 is gehanteerd.

## 2. WOONSITUATIE

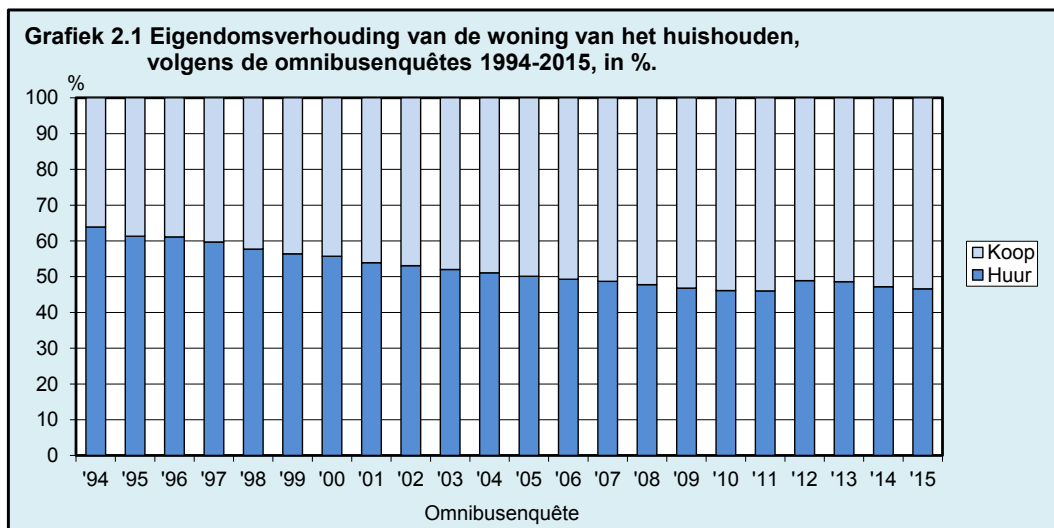
### 2.1 Koop of huur

Volgens tabel 2.1 woont iets minder dan de helft van de huishoudens in een huurwoning en dus iets meer dan de helft in een koopwoning.

**Tabel 2.1 Eigendomsverhouding van de woning van het huishouden, in %.**

Eigendomsverhouding	In %
Huur	46,6
Koop	53,4
Totaal	100,0
Aantal respondenten	1.056

Grafiek 2.1 laat zien hoe de verhouding koop/huur zich sinds 1994 heeft ontwikkeld. Zie ook bijlage 8.



De bijlagen 9, 10 en 11 geven de eigendomsverhouding naar respectievelijk huishoudentype, inkomen en leeftijd van het hoofd van het huishouden.

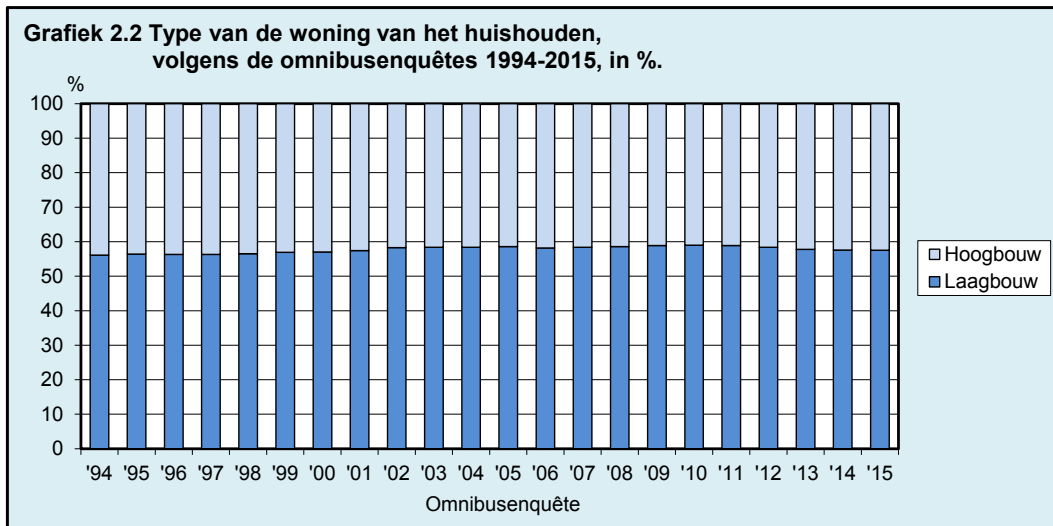
### 2.2 Hoog- of laagbouw

Volgens tabel 2.2 woont bijna 60% van de huishoudens in een laagbouwwoning en dus iets meer dan 40% in een hoogbouwwoning.

**Tabel 2.2 Type van de woning van het huishouden, in %.**

Woningtype	In %
Laagbouw	57,5
Hoogbouw	42,5
Totaal	100,0
Aantal respondenten	1.056

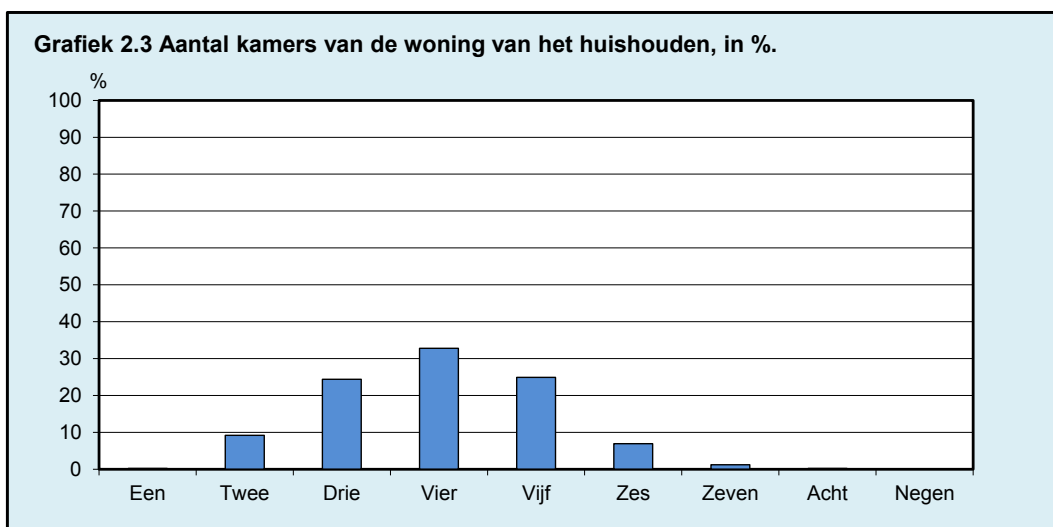
Grafiek 2.2 laat de verhouding hoog-/laagbouw sinds 1994 zien. Zie ook bijlage 12.



Bijlage 13 geeft de verhouding hoog-/laagbouw naar eigendomsverhouding. In bijlage 14 zijn die twee verhoudingen tot één samengesteld kenmerk gecombineerd. De bijlagen 15, 16 en 17 geven de verhouding hoog-/laagbouw naar respectievelijk huishoudenstype, inkomen en leeftijd van het hoofd van het huishouden.

### 2.3 Aantal kamers

Van de huishoudens blijkt 33% in een woning met vier kamers te wonen. Waarmee dat wat het kamertal betreft de meest voorkomende woning is. Zie verder grafiek 2.3 en bijlage 18.



Zie voor de verdeling naar type en eigendom de bijlagen 19, 20 en 21.

Tabel 2.3 laat zien dat voor veruit de meeste huishoudens, namelijk voor ruim 90%, geldt dat het aantal kamers van hun woning groter is dan het aantal leden dat hun huishouden telt.

**Tabel 2.3 Verschil tussen het aantal kamers van de woning en het aantal leden van het huishouden, in %.**

Aantal kamers is:	In %
- minstens één minder dan aantal personen	1,2
- gelijk aan aantal personen	5,5
- één meer dan aantal personen	27,8
- twee meer dan aantal personen	35,6
- minstens drie meer dan aantal personen	19,9
Totaal	100,0
Aantal respondenten	1.035

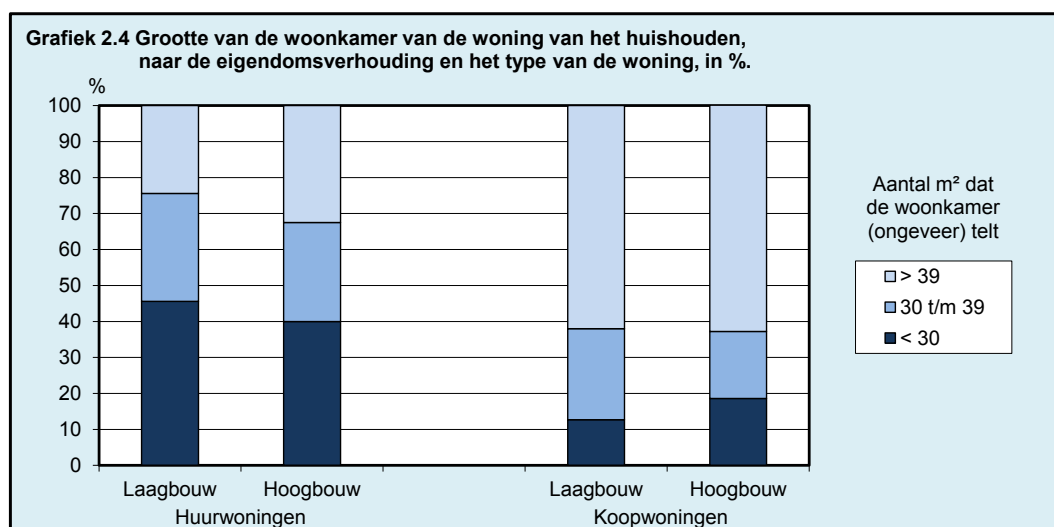
## 2.4 Grootte van de woonkamer

Tabel 2.4 geeft de verdeling van de woningen van de huishoudens naar de oppervlakte van de woonkamer.

**Tabel 2.4 Grootte van de woonkamer van de woning van het huishouden, in % en gemiddeld.**

Aantal m <sup>2</sup> dat de woonkamer (ongeveer) telt	In %
< 30	26,8
30 t/m 39	25,8
> 39	47,4
Totaal	100,0
Aantal respondenten	912
Gemiddeld aantal m <sup>2</sup> : 41	

De bijlagen 22, 23 en 24 geven de uitkomst nogmaals maar dan naar type en eigendom van de woning. Zie tevens grafiek 2.4.



## 2.5 Huurwoningen

### 2.5.1 Huur

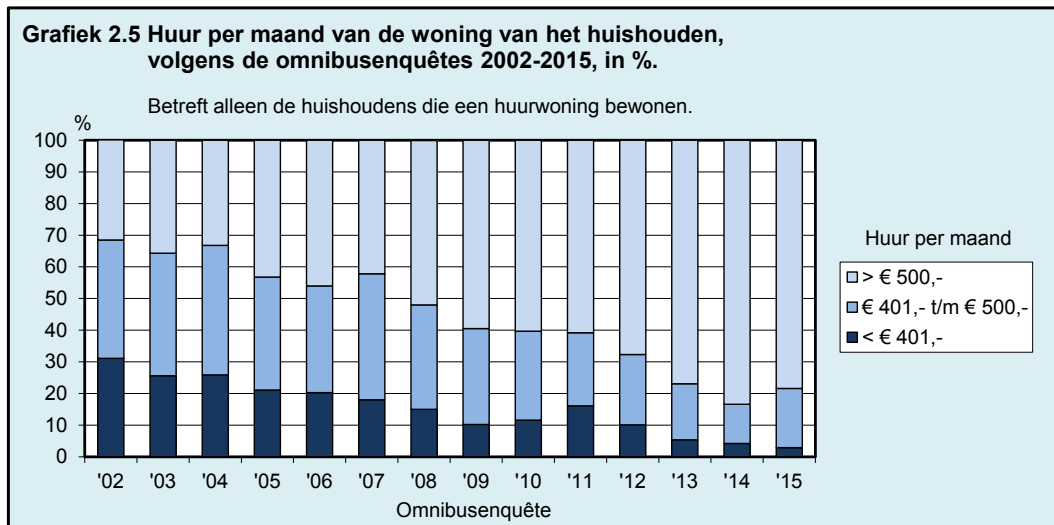
Uit tabel 2.5 blijkt o.a. dat 56% van de huishoudens in de huursector per maand meer dan € 600,- aan huur betaalt.

**Tabel 2.5 Huur per maand van de woning van het huishouden, in % en gemiddeld.**

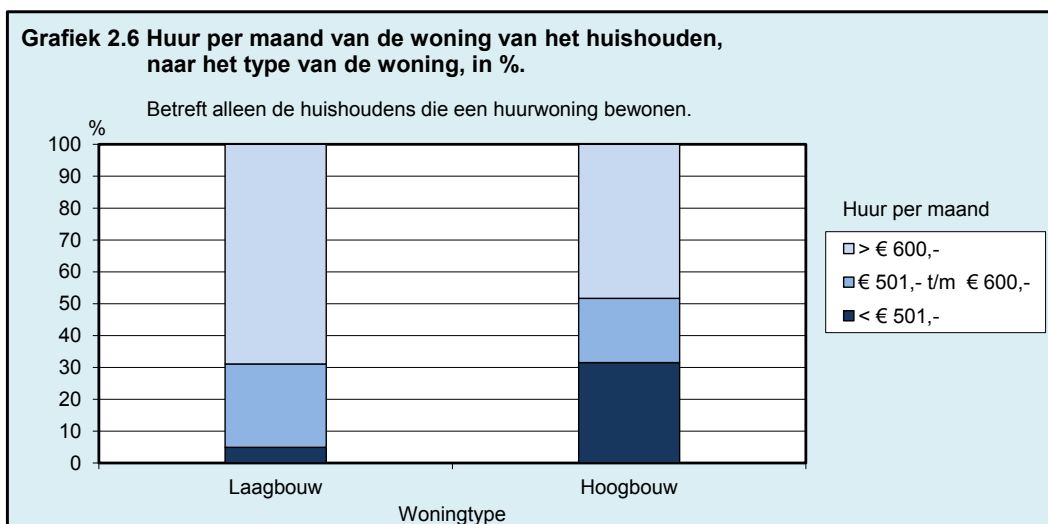
Betreft alleen de huishoudens die een huurwoning bewonen.

Huur per maand	In %
< € 301,-	0,5
€ 301,- t/m € 400,-	2,4
€ 401,- t/m € 500,-	18,7
€ 501,- t/m € 600,-	22,6
> € 600,-	55,7
<b>Totaal</b>	<b>100,0</b>
Aantal respondenten	317
Gemiddelde huur per maand: € 643,-	

Grafiek 2.5 en bijlage 25 laten de ontwikkeling in de tijd zien.



De bijlagen 26 en 27 geven de uitkomst nogmaals maar dan naar woningtype en naar de hoogte van het inkomen. Zie ook grafiek 2.6.



## 2.5.2 Huurtoeslag

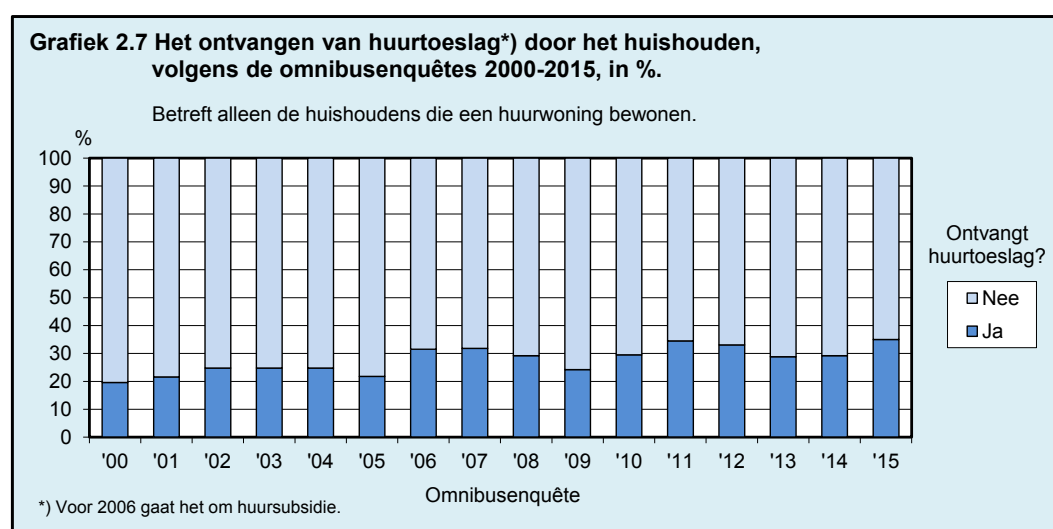
Volgens tabel 2.6 ontvangt een derde van de huishoudens in de huursector huurtoeslag.

**Tabel 2.6 Het ontvangen van huurtoeslag door het huishouden, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een huurwoning bewonen.

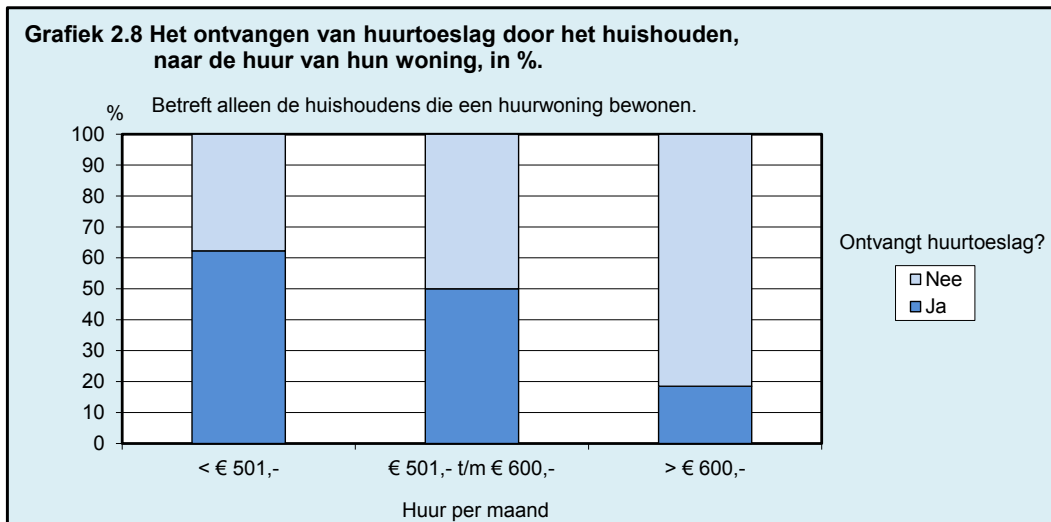
Ontvangt huurtoeslag?	In %
Ja	35,0
Nee	65,0
Totaal	100,0
Aantal respondenten	335

Grafiek 2.7 en bijlage 28 geven de ontwikkeling in de tijd.



De bijlagen 29 en 30 geven de uitkomst nogmaals maar dan naar de hoogte van de huur en naar de hoogte van het inkomen. Zie ook grafiek 2.8.





## 2.6 Koopwoningen

### 2.6.1 Verkoopwaarde

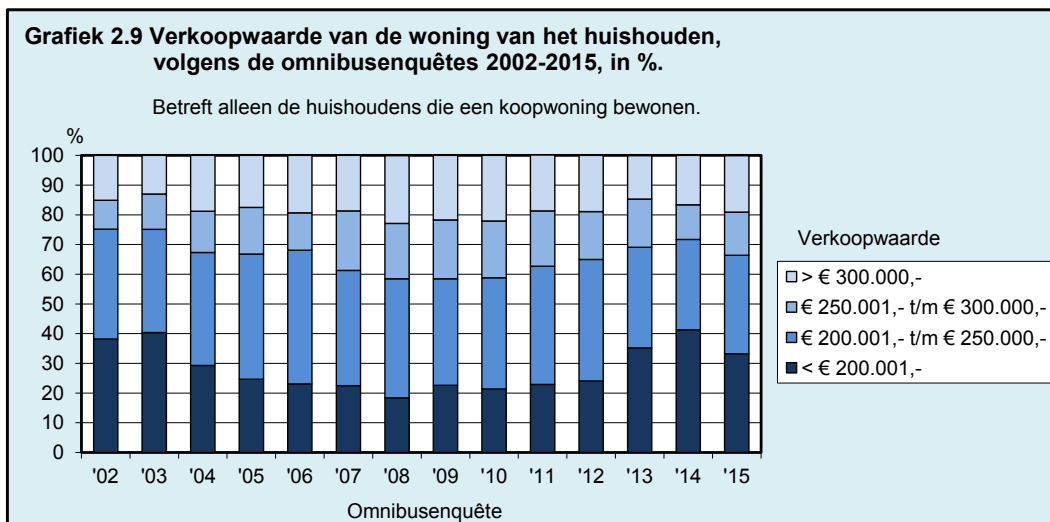
Tabel 2.7 laat o.a. zien dat van de huishoudens met een eigen woning 19% die woning momenteel een verkoopwaarde toedicht van meer dan € 300.000,-.

**Tabel 2.7 Verkoopwaarde van de woning van het huishouden, in % en gemiddeld.**

Betreft alleen de huishoudens die een koopwoning bewonen.

Verkoopwaarde	In %
< € 100.001,-	0,5
€ 100.001,- t/m € 150.000,-	10,5
€ 150.001,- t/m € 200.000,-	22,2
€ 200.001,- t/m € 250.000,-	33,2
€ 250.001,- t/m € 300.000,-	14,5
€ 300.001,- t/m € 350.000,-	8,4
€ 350.001,- t/m € 400.000,-	4,6
> € 400.000,-	6,0
<b>Totaal</b>	<b>100,0</b>
Aantal respondenten	589
Gemiddelde verkoopwaarde: € 249.981,-	

Bijlage 31 en grafiek 2.9 geven de ontwikkeling sinds 2002.



De bijlagen 32 en 33 geven de uitkomst nogmaals maar dan naar woningtype en naar de hoogte van het inkomen.

### 2.6.2 Ontwikkeling verkoopwaarde

Van de huishoudens met een eigen woning (met een mening terzake) denkt ongeveer 60% dat de verkoopwaarde van die woning in de afgelopen twee jaar is afgenomen. Zie tabel 2.8. Bijlage 34 geeft de uitkomst van deze vraag apart voor de hoog- en voor de laagbouwoningen.

**Tabel 2.8 Wijziging verkoopwaarde van de woning van het huishouden, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een koopwoning bewonen.

Is de verkoopwaarde in de afgelopen twee jaar toegenomen, afgenomen of ongeveer gelijk gebleven?	In %
Toegenomen	10,9
Afgenomen	58,6
Ongeveer gelijk gebleven	30,5
Totaal	100,0
Aantal respondenten	645

Aan de huishoudens met een eigen woning die meenden te weten hoe het met de verkoopwaarde daarvan in de voorafgaande twee jaar is gegaan, is ook nog gevraagd of de leefbaarheidssituatie in hun eigen buurt daarbij volgens hen een rol heeft gespeeld. Van de betreffende huishoudens denkt bijna driekwart dat dat niet het geval is. Zie verder tabel 2.9.

**Tabel 2.9 Rol van de leefbaarheidssituatie in de eigen buurt m.b.t. de verkoopwaarde van de woning van het huishouden, in %.**

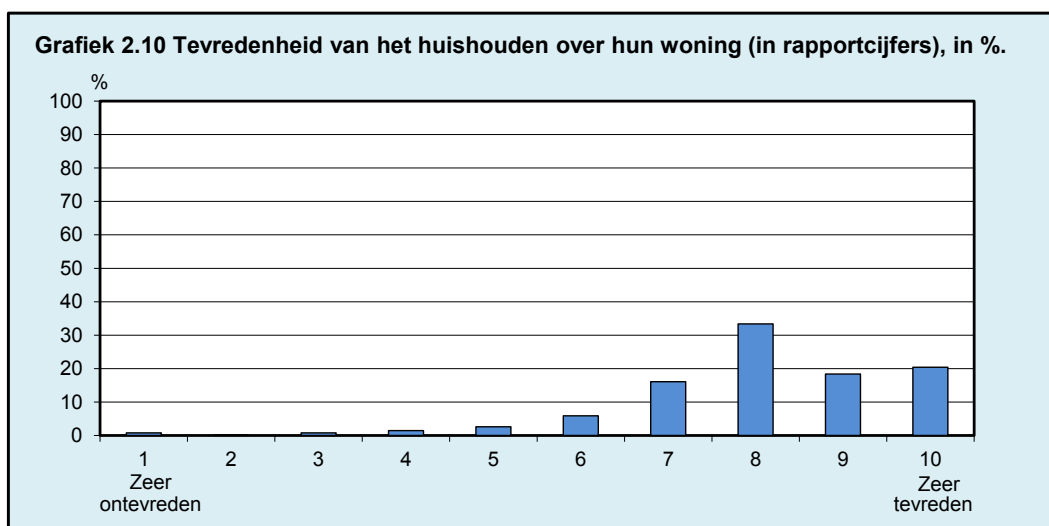
Betreft alleen de huishoudens die een koopwoning bewonen en een mening hebben gegeven over wijziging van de verkoopwaarde ervan in de afgelopen twee jaar.

Heeft de leefbaarheidssituatie een rol gespeeld m.b.t de verkoopwaarde in de afgelopen twee jaar?	In %
Ja, de leefbaarheidssituatie heeft de waarde positief beïnvloed	15,9
Ja, de leefbaarheidssituatie heeft de waarde negatief beïnvloed	10,2
Nee	73,8
Totaal	100,0
Aantal respondenten	567

Bijlage 35 geeft het (statistische) verband tussen de ontwikkeling van de verkoopwaarde enerzijds en de invloed van de leefbaarheid daarop anderzijds.

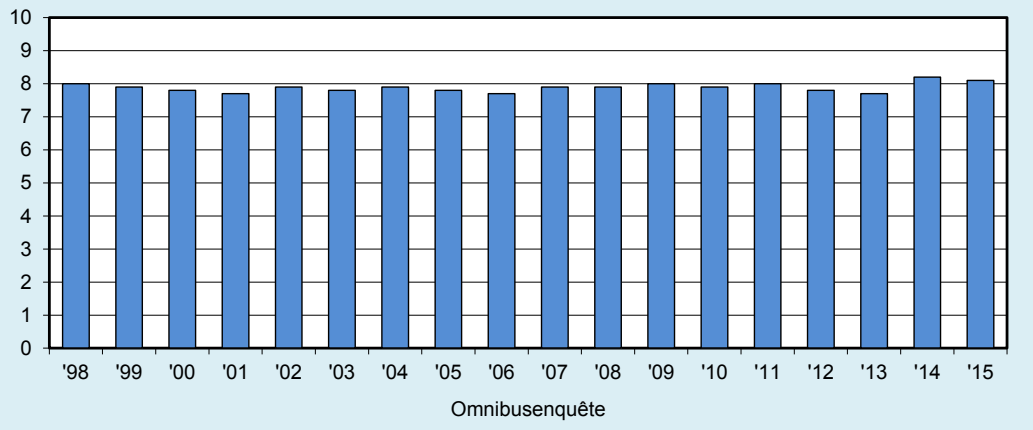
## 2.7 Tevredenheid over de woning

Gevraagd om de tevredenheid over de huidige woning in een rapportcijfer uit te drukken, blijkt dat, volgens bijlage 36, voor een gemiddeld huishouden in een 8,1 te resulteren. Zie ook grafiek 2.10.



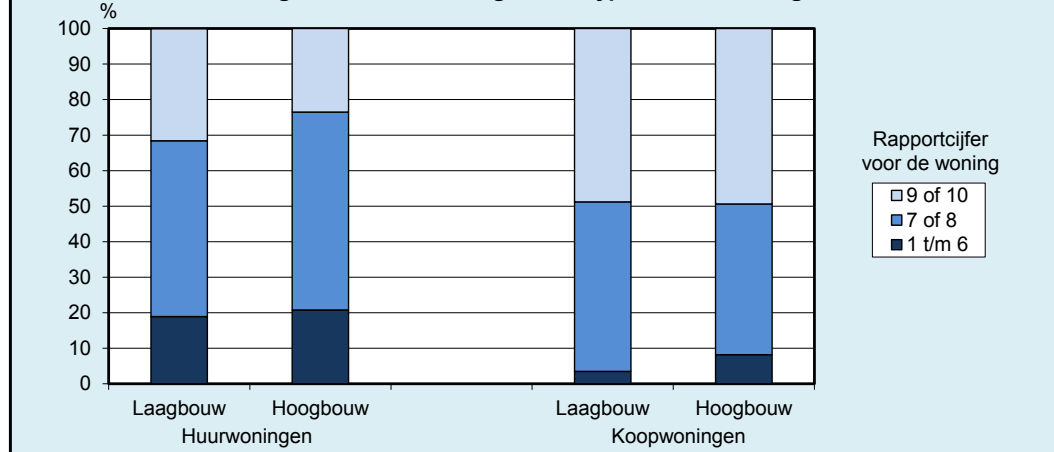
Grafiek 2.11 en bijlage 37 laten zien hoe het in de afgelopen jaren gesteld was met de tevredenheid over de eigen woning.

**Grafiek 2.11** Tevredenheid van het huishouden over hun woning, uitgedrukt in een rapportcijfer van 1 t/m 10, volgens de omnibusenquêtes 1998-2015, gemiddeld cijfer.



De bijlagen 38, 39 en 40 geven de relatie met de eigendomsverhouding en met het woningtype. Zie ook grafiek 2.12.

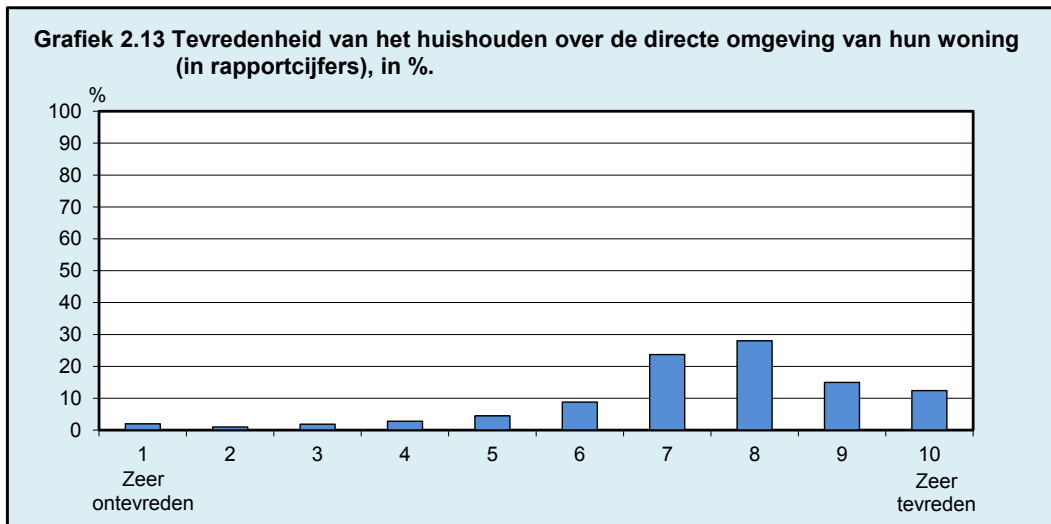
**Grafiek 2.12** Tevredenheid van het huishouden over hun woning (in rapportcijfers), naar de eigendomsverhouding en het type van de woning, in %.



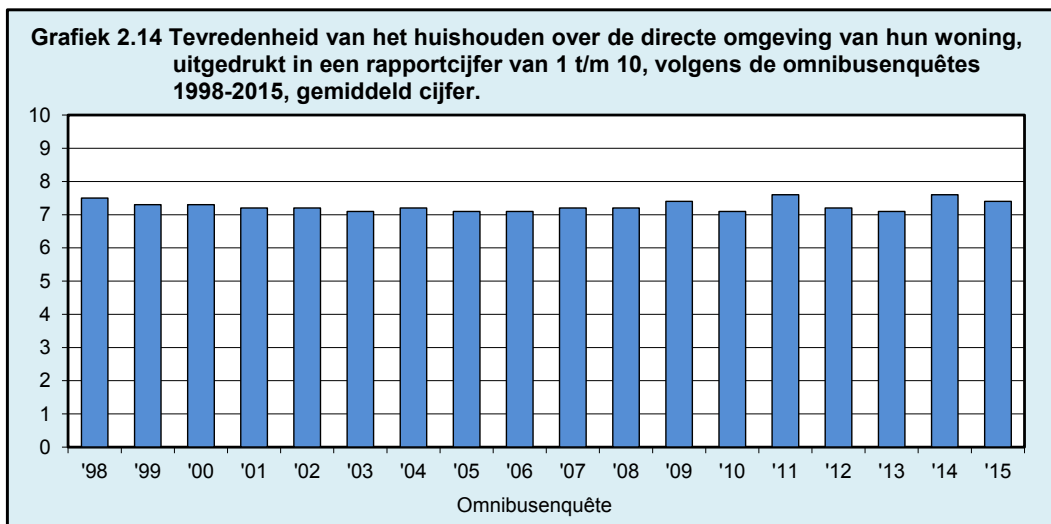
De tevredenheid over de woning is in het onderzoek ook nog gerelateerd aan de hoogte van de huur, de verkoopwaarde en het inkomen. Zie voor de uitkomsten daarvan de bijlagen 41, 42 en 43.

## 2.8 Tevredenheid over de directe omgeving

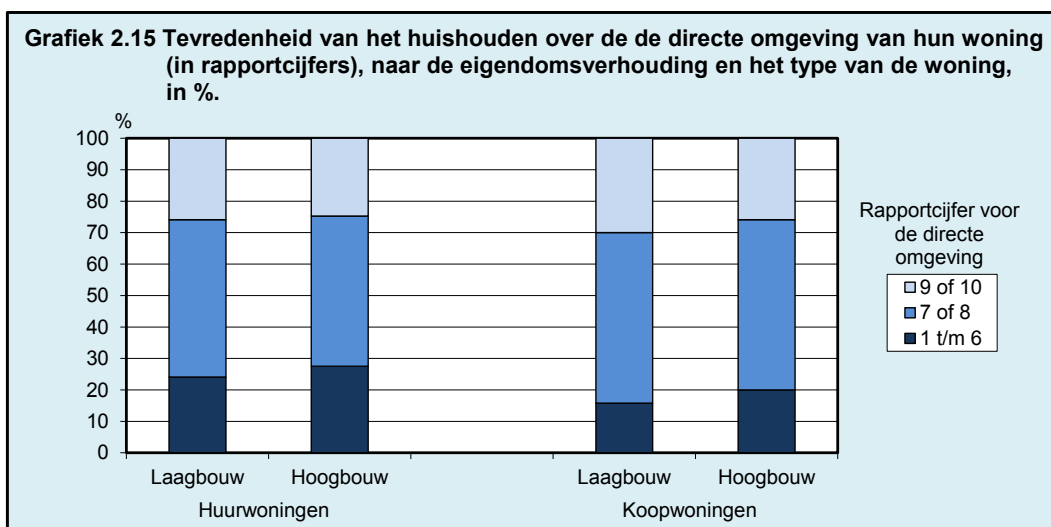
Uitgedrukt in een rapportcijfer van 1 t/m 10 levert de directe omgeving van de huidige woning een gemiddelde van 7,4 op. Dat is dus wat lager dan de woning zelf. Zie ook bijlage 44 en grafiek 2.13.



Grafiek 2.14 en bijlage 45 laten de ontwikkeling van de tevredenheid in de periode 1998-2015 zien.



De bijlagen 46, 47 en 48 geven de relatie met de eigendomsverhouding en met het woningtype. Zie ook grafiek 2.15.



### 3. VERHUISBEHOEFTE

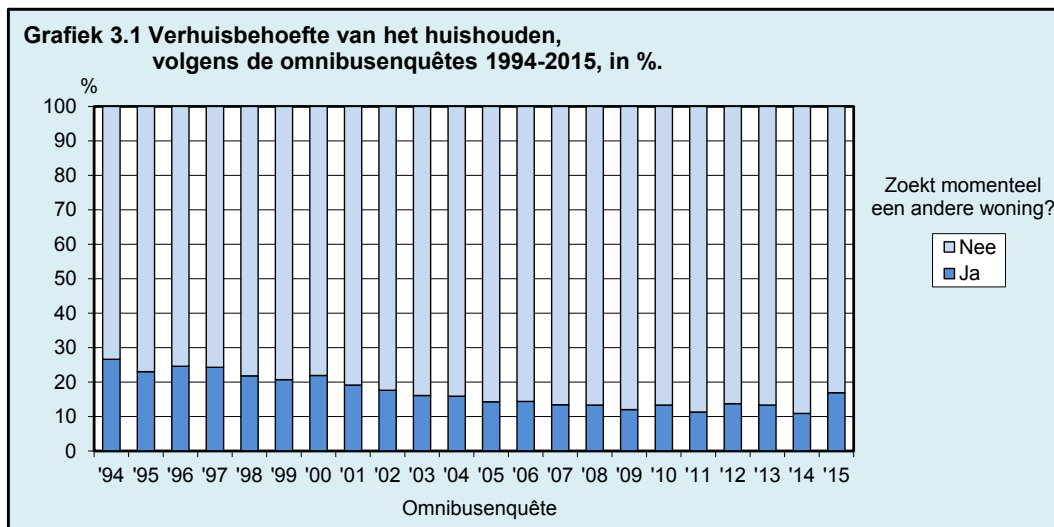
#### 3.1 Algemeen

Volgens tabel 3.1 is momenteel 17% van de huishoudens op zoek naar een andere woning.

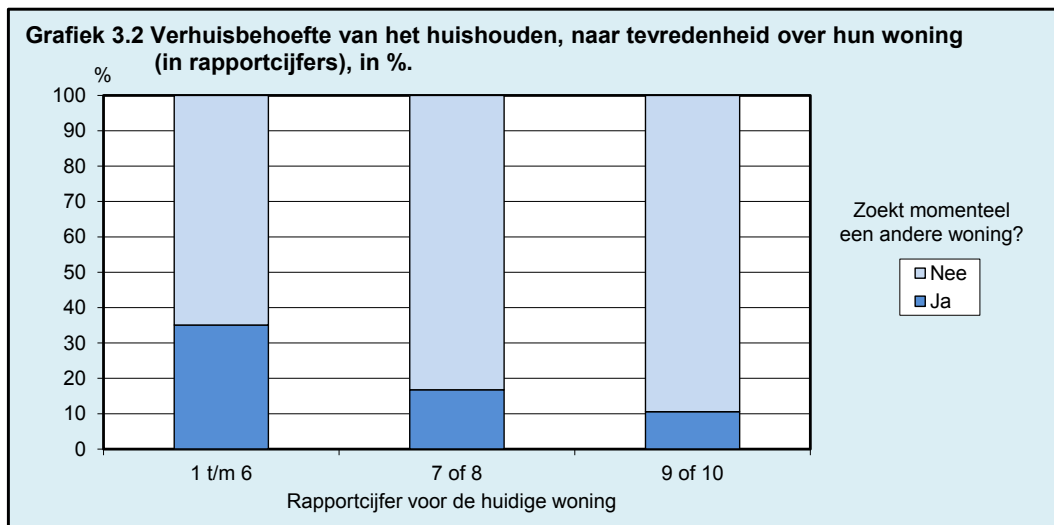
**Tabel 3.1 Verhuisbehoefte van het huishouden, in %.**

Zoekt momenteel een andere woning?	In %
Ja	16,9
Nee	83,1
Totaal	100,0
Aantal respondenten	1.052

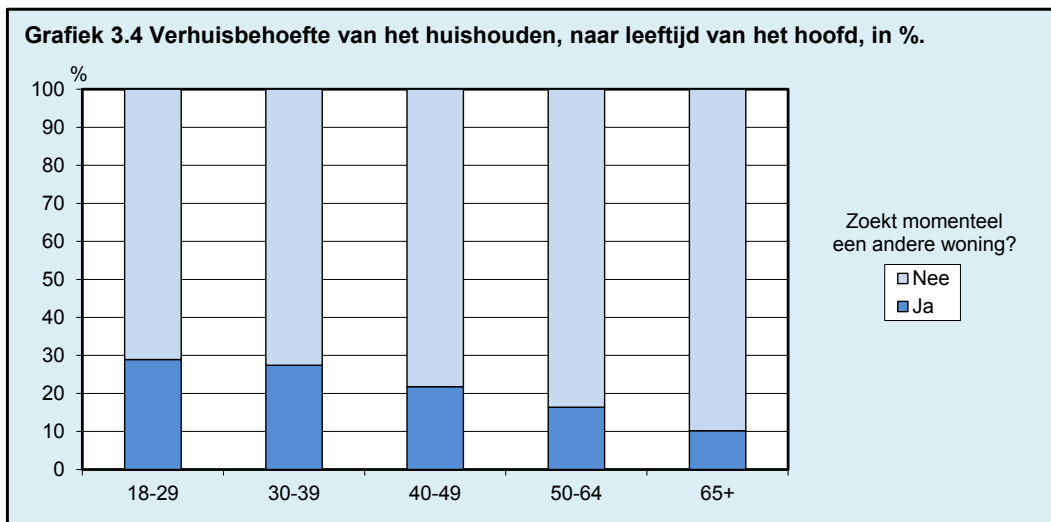
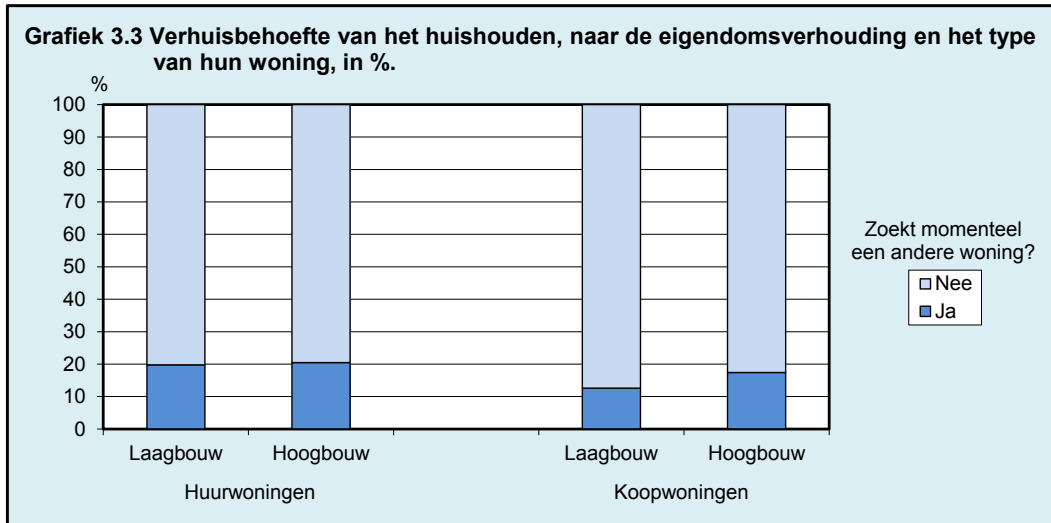
Bijlage 49 en grafiek 3.1 laten de ontwikkeling van de verhuisbehoefte sinds 1994 zien.



Bijlage 50 laat zien hoe de verhuisbehoefte samenhangt met de tevredenheid met de huidige woning. Zie ook grafiek 3.2.



De verhuisbehoefte is in het onderzoek nog aan een aantal andere kenmerken gerelateerd. Zie daarvoor de bijlagen 51 t/m 57 en de grafieken 3.3 en 3.4.



## 3.2 Locatie

### 3.2.1 Binnen of buiten Zoetermeer

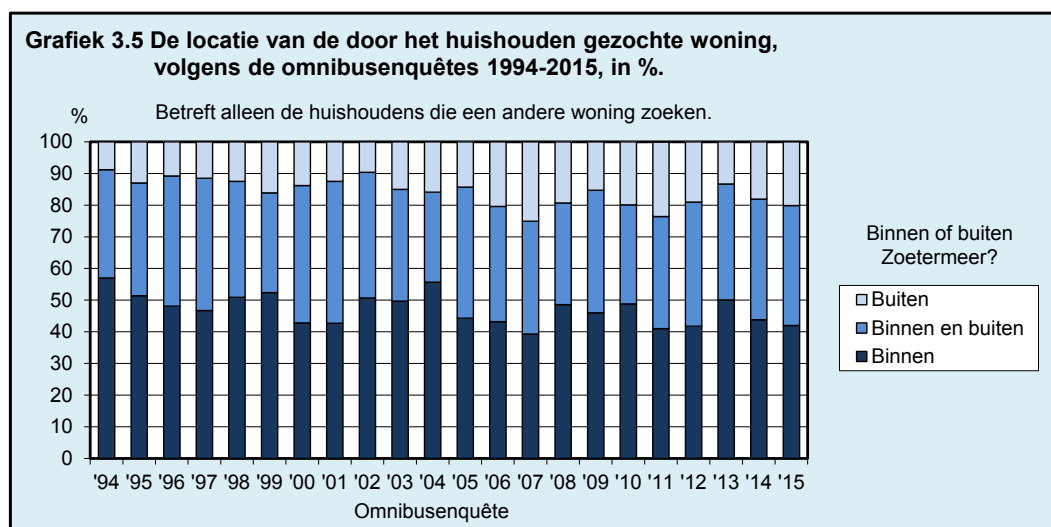
Aan de respondenten die op zoek waren naar een andere woning is gevraagd of ze die binnen en/of buiten Zoetermeer zochten. Het resultaat staat in tabel 3.2. Ruim 40% van de woningzoekenden blijkt zich uitsluitend op de Zoetermeerse woningmarkt te oriënteren.

**Tabel 3.2 De locatie van de door het huishouden gezochte woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Locatie	In %
Zowel binnen als buiten Zoetermeer	37,9
Uitsluitend buiten Zoetermeer	20,1
Uitsluitend binnen Zoetermeer	42,0
Totaal	100,0
Aantal respondenten	134

Bijlage 58 en grafiek 3.5 laten de ontwikkeling in de gewenste locatie sinds 1994 zien.



### 3.2.2 Vertrekmotieven

Een Zoetermeers huishouden kan allerlei redenen hebben om naar een andere gemeente te willen verhuizen. De meeste daarvan behoren tot de vier in tabel 3.3 vermelde hoofdredenen. In de enquête zijn deze vier hoofdredenen (elk verduidelijkt met één of twee voorbeelden) aan de verhuisgeneigde respondenten die (al of niet uitsluitend) buiten Zoetermeer zoeken voorgelegd met het verzoek aan te geven welke de belangrijkste is voor het feit dat ze (al of niet uitsluitend) buiten Zoetermeer naar een andere woning zoeken. De uitkomst staat in tabel 3.3. De meest genoemde reden blijkt, met 50%, het woon- en leefklimaat te zijn.

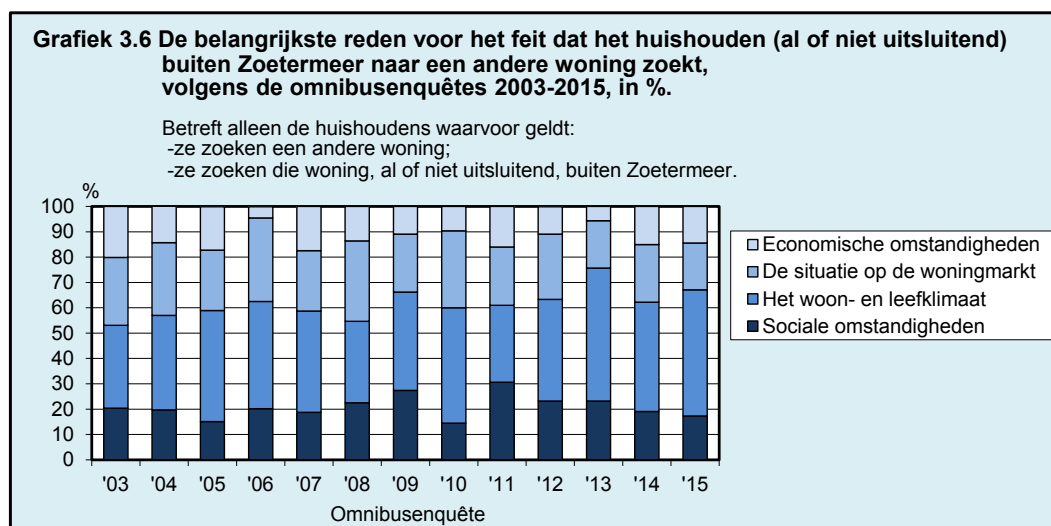


**Tabel 3.3 De belangrijkste reden voor het feit dat het huishouden (al of niet uitsluitend) buiten Zoetermeer naar een andere woning zoekt, in %.**

Betreft alleen de huishoudens waarvoor geldt:  
 -ze zoeken een andere woning;  
 -ze zoeken die woning, al of niet uitsluitend, buiten Zoetermeer.

Belangrijkste reden	In %
Economische omstandigheden	14,4
De situatie op de woningmarkt	18,5
Het woon- en leefklimaat	49,8
Sociale omstandigheden	17,3
Totaal	100,0
Aantal respondenten	71

Bijlage 59 en grafiek 3.6 laten zien welke verschuivingen er in de afgelopen jaren zijn opgetreden in het belang van de verschillende redenen.



### 3.2.3 Vinex-locaties

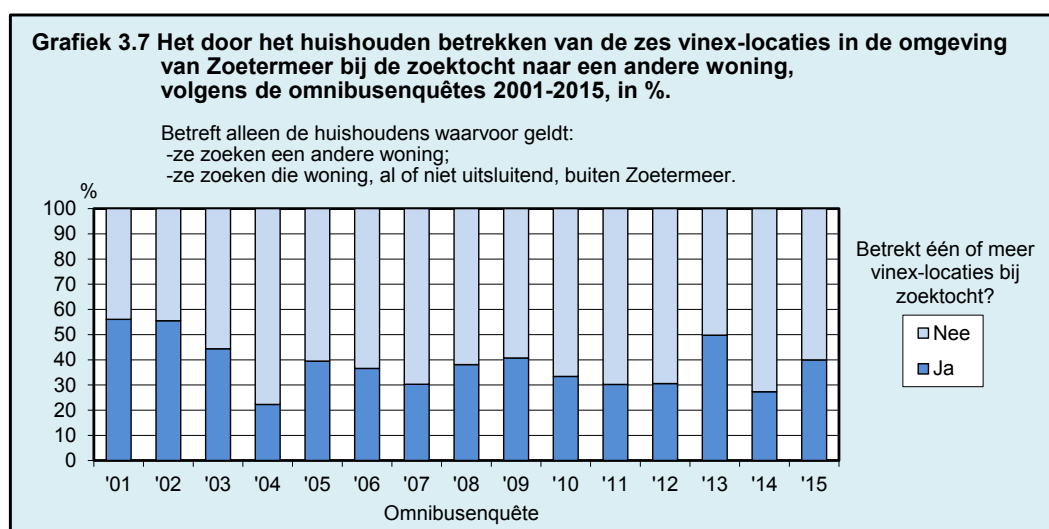
In de omgeving van Zoetermeer bevinden zich zes grote nieuwbouwwijken. Om welke (vinex-)locaties het precies gaat staat toegelicht in vraag 18 van de vragenlijst (zie bijlage 1). Van de verhuisgeneigde huishoudens die de nieuwe woning (ook) buiten Zoetermeer zoeken blijkt 40% deze vinex-locaties bij hun zoektocht te betrekken. Zie tabel 3.4.

**Tabel 3.4 Het door het huishouden betrekken van de zes vinex-locaties in de omgeving van Zoetermeer bij de zoektocht naar een andere woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens waarvoor geldt:  
 -ze zoeken een andere woning;  
 -ze zoeken die woning, al of niet uitsluitend, buiten Zoetermeer.

Betrekt één of meer vinex-locaties bij zoektocht?	In %
Ja	40,0
Nee	60,0
Totaal	100,0
Aantal respondenten	74

Bijlage 60 en grafiek 3.7 geven de ontwikkeling in de tijd van het betreffende gegeven.



Voor welke locatie men de meeste belangstelling heeft, blijkt uit tabel 3.5.

**Tabel 3.5 De vinex-locatie waaraan het huishouden de voorkeur geeft, in %.**

Betreft alleen de huishoudens waarvoor geldt:  
 -ze zoeken momenteel een andere woning;  
 -ze zoeken die woning, al of niet uitsluitend, buiten Zoetermeer;  
 -ze betrekken één of meer van de zes vinex-locaties in de zoektocht.

Vinex-locatie waarvoor men de meeste belangstelling heeft	In %
Leidschenveen	58,3
Ypenburg	10,5
Stuno	2,7
Wateringse veld	-
Delfgauw	-
Pijnacker-Zuid	28,5
Totaal	100,0
Aantal respondenten	20

### 3.2.4 Oosterheem

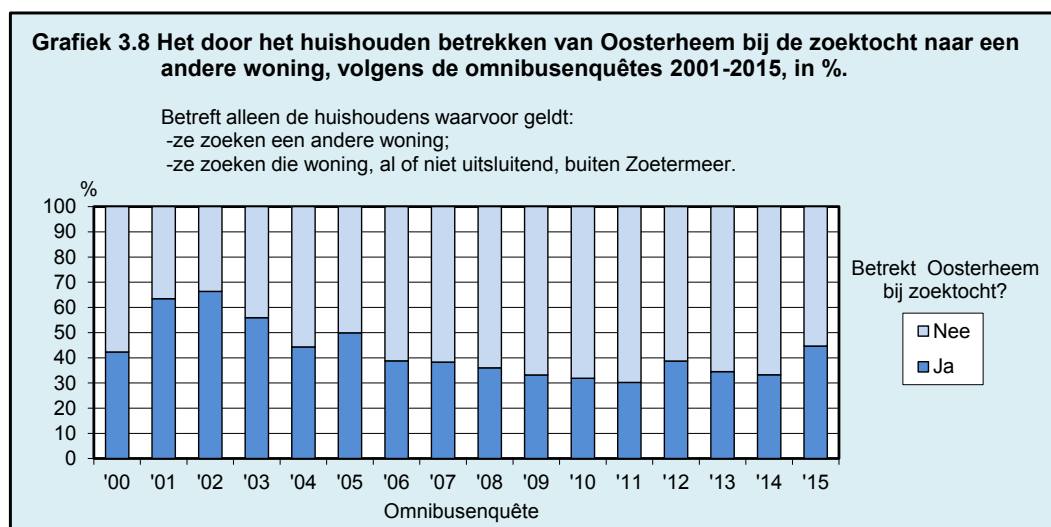
Tabel 3.6 laat zien dat 45% van de verhuigeneigde huishoudens die de nieuwe woning (ook) binnen Zoetermeer zoeken, de nieuwbouwwijk Oosterheem bij de zoektocht betreft.

**Tabel 3.6 Het door het huishouden betrekken van Oosterheem bij de zoektocht naar een andere woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens waarvoor geldt:  
 -ze zoeken een andere woning;  
 -ze zoeken die woning, al of niet uitsluitend, binnen Zoetermeer.

Betrekt Oosterheem bij zoektocht?	In %
Ja	44,7
Nee	55,3
Totaal	100,0
Aantal respondenten	95

Hoe populair Oosterheem in de voorgaande jaren was blijkt uit bijlage 61 en grafiek 3.8.



### 3.2.5 Palenstein

In Palenstein worden binnen twee jaar enkele hoogbouwflats vervangen door appartementen en een eengezinswoningen. Tabel 3.7 laat zien dat bijna 40% van de verhuisgeneigde huishoudens die de nieuwe woning (ook) binnen Zoetermeer zoeken, deze nieuwe bouwen woningen in de zoektocht betreft.

**Tabel 3.7 Het door het huishouden betrekken van de nieuwe woningen in Palenstein in de zoektocht naar een andere woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens waarvoor geldt:  
 -ze zoeken een andere woning;  
 -ze zoeken die woning, al of niet uitsluitend, binnen Zoetermeer.

Betreft de nieuwe woningen in Palenstein in zoektocht?	In %
Ja	38,5
Nee	61,5
Totaal	100,0
Aantal respondenten	92

### 3.3 Koop of huur

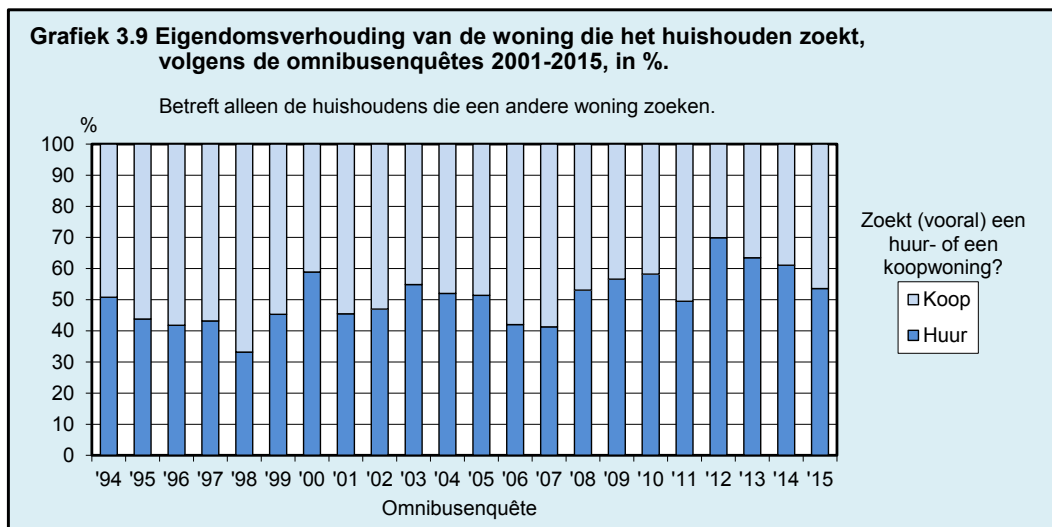
Aan de verhuisgeneigde huishoudens is gevraagd of ze vooral een koop- of vooral een huurwoning zoeken en, in dezelfde vraag, in welke prijsklasse ze zoeken. De uitkomst is gedetailleerd opgenomen als bijlage 62. Volgens tabel 3.8 zoekt iets meer dan de helft van de verhuisgeneigde huishoudens (vooral) een huurwoning.

**Tabel 3.8 Eigendomsverhouding van de woning die het huishouden zoekt, in %.**

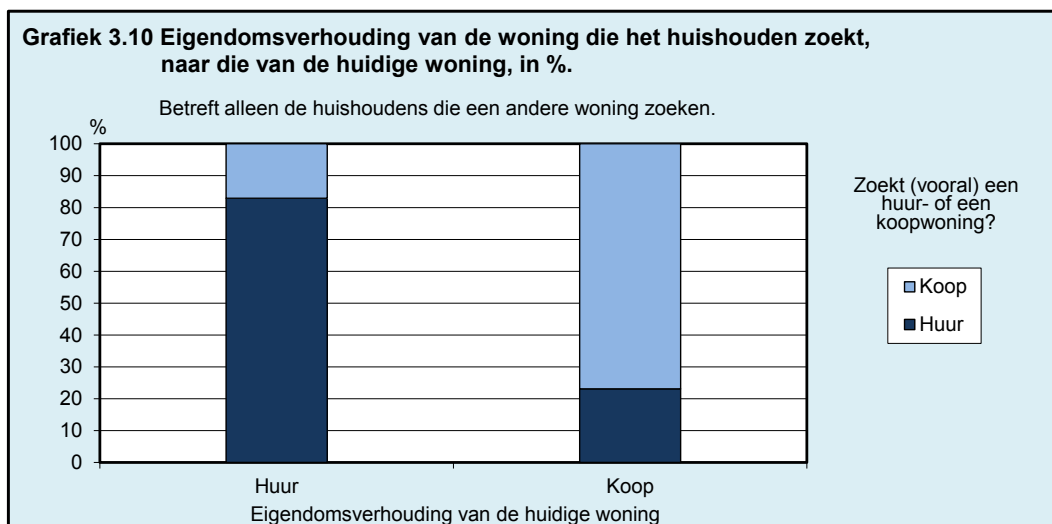
Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Zoekt (vooral) een huur- of koopwoning?	In %
Huur	53,6
Koop	46,4
Totaal	100,0
Aantal respondenten	114

Hoe de wensen met betrekking tot de verhouding koop/huur in afgelopen jaren waren blijkt uit bijlage 63 en grafiek 3.9.



Bijlage 64 laat zien dat van de verhuisgeneigde huishoudens die nu huren het grootste deel, namelijk 83%, weer (vooral) op zoek is naar een huurwoning. De huidige eigenaar-bewoners zijn bijna even trouw aan hun huidige sector: 77% wil opnieuw een woning kopen. Zie ook grafiek 3.10.



In tabel 3.9 wordt de relatie tussen de huidige en de gezochte woning wat de eigendomsverhouding betreft nogmaals weergegeven maar dan op een iets anders manier.

**Tabel 3.9 Eigendomsverhouding van de huidige woning en van de woning die het huishouden (vooral) zoekt, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Eigendomsverhouding		
De huidige woning	De gezochte woning	In %
Huur	Huur	42,5
Huur	Koop	8,7
Koop	Huur	11,1
Koop	Koop	37,7
Totaal		100,0
Aantal respondenten		114

### 3.4 Huur

Als we alleen kijken naar de huishoudens die een woning willen huren, kunnen we tabel 3.10 opstellen. Daaruit blijkt o.a. dat iets meer dan de helft zoekt in de huurklasse boven de € 500,-

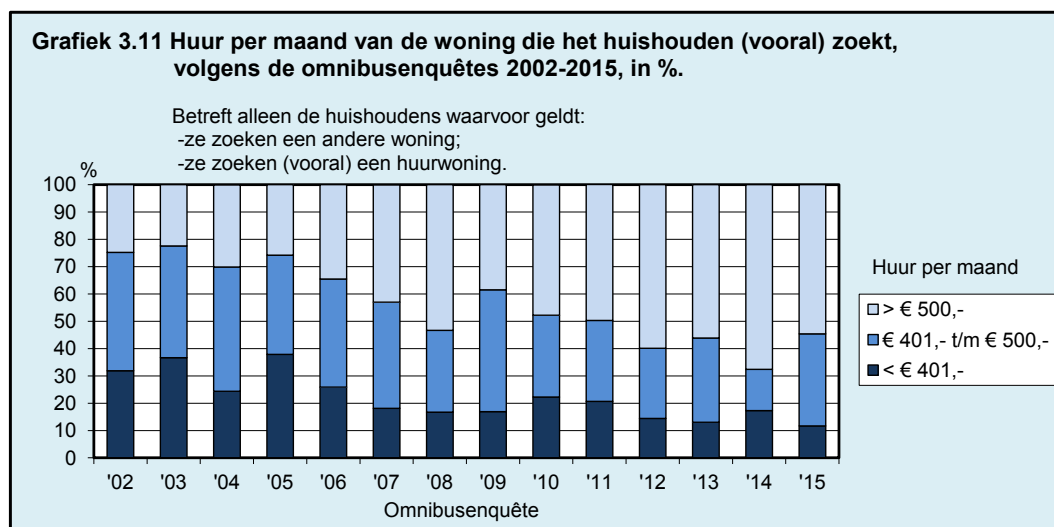
**Tabel 3.10 Huur per maand van de woning die het huishouden (vooral) zoekt, in %.**

Betreft alleen de huishoudens waarvoor geldt:

- ze zoeken een andere woning;
- ze zoeken (vooral) een huurwoning.

Huur per maand	In %
< € 301,-	-
€ 301,- t/m € 400,-	11,7
€ 401,- t/m € 500,-	33,7
€ 501,- t/m € 600,-	36,9
> € 600,-	17,8
Totaal	100,0
Aantal respondenten	49

Grafiek 3.11 en bijlage 65 laten zien hoe één en ander zich in de loop van de tijd heeft ontwikkeld.



### 3.5 Koopsom

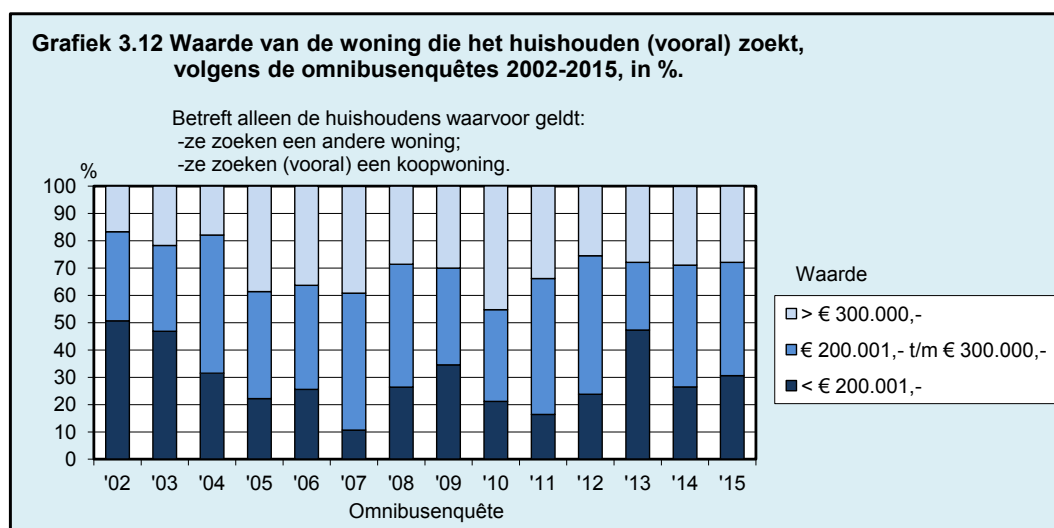
Van de verhuigeneigde huishoudens die zich (vooral) oriënteren op de koopsector blijkt 28% een woning in de prijsklasse boven € 300.000,- te zoeken. Zie tabel 3.11.

**Tabel 3.11 Waarde van de woning die het huishouden (vooral) zoekt, in %.**

Betreft alleen de huishoudens waarvoor geldt:  
 -ze zoeken een andere woning;  
 -ze zoeken (vooral) een koopwoning.

Waarde	In %
< € 100.001,-	1,3
€ 100.001,- t/m € 150.000,-	12,1
€ 150.001,- t/m € 200.000,-	17,2
€ 200.001,- t/m € 250.000,-	27,0
€ 250.001,- t/m € 300.000,-	14,5
€ 300.001,- t/m € 350.000,-	10,7
€ 350.001,- t/m € 400.000,-	6,4
> € 400.000,-	10,7
<b>Totaal</b>	<b>100,0</b>
Aantal respondenten	65

Grafiek 3.12 en bijlage 66 laten zien welke veranderingen zich in de periode 2002-2015 hebben voorgedaan in de prijsklasse van de gezochte woningen.



### 3.6 Hoog- of laagbouw

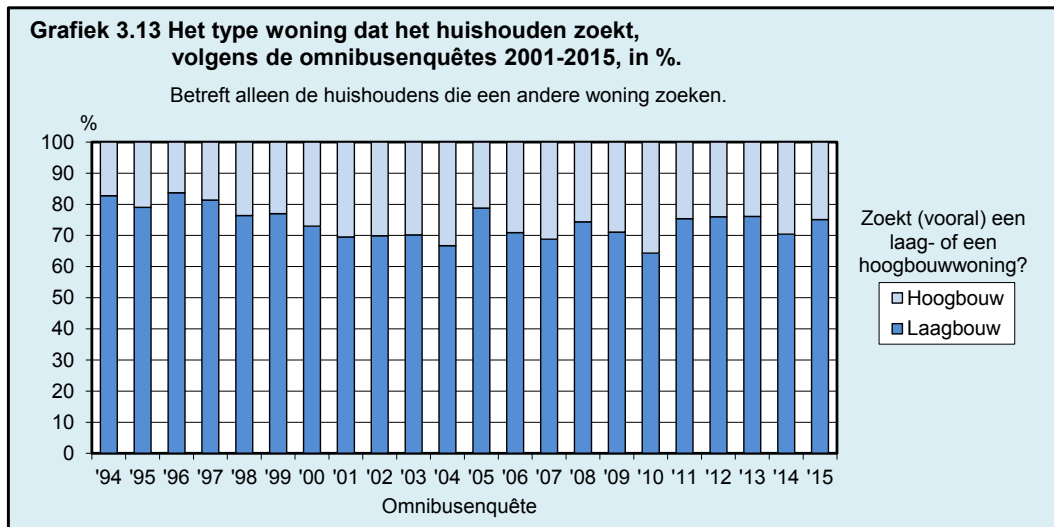
Volgens tabel 3.12 is driekwart van de verhuigeneigde huishoudens op zoek naar een laagbouwwooning.

**Tabel 3.12 Het type woning dat het huishouden (vooral) zoekt, in %.**

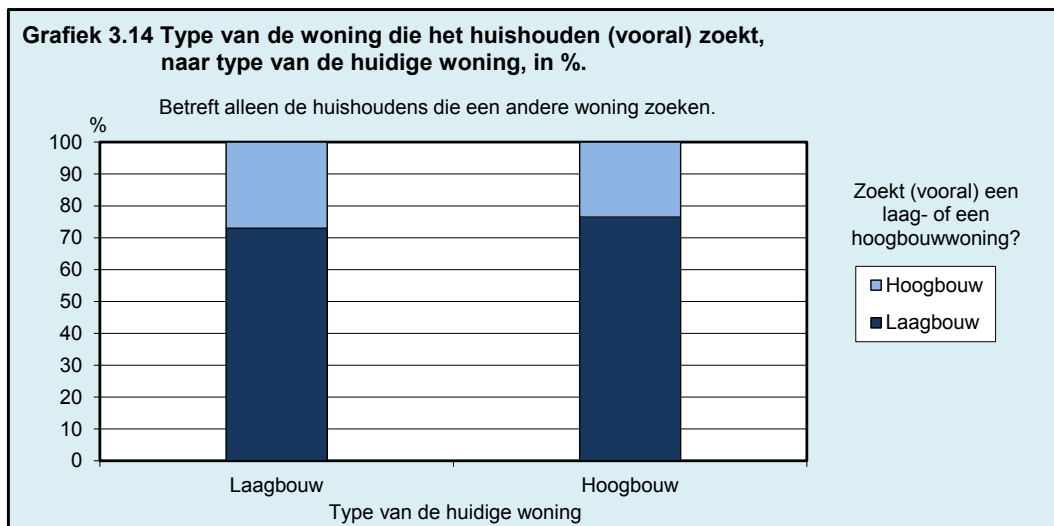
Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Woningtype	In %
Laagbouw	75,1
Hoogbouw	24,9
Totaal	100,0
Aantal respondenten	106

Hoe de verhouding hoog-/laagbouw met betrekking tot de gezochte woningen zich sinds 1994 heeft gewijzigd blijkt uit bijlage 67 en grafiek 3.13.



Het maakt niet veel uit of men momenteel in een hoogbouw- dan wel in laagbouwwoning woont: in beide sectoren is de meerderheid van de verhuisgeneigde huishoudens op zoek naar een (andere) woning in de laagbouw. Zie bijlage 68 en grafiek 3.14.



In tabel 3.13 wordt de relatie tussen de huidige en de gezochte woning wat het type betreft nogmaals weergegeven maar dan op een iets anders manier.

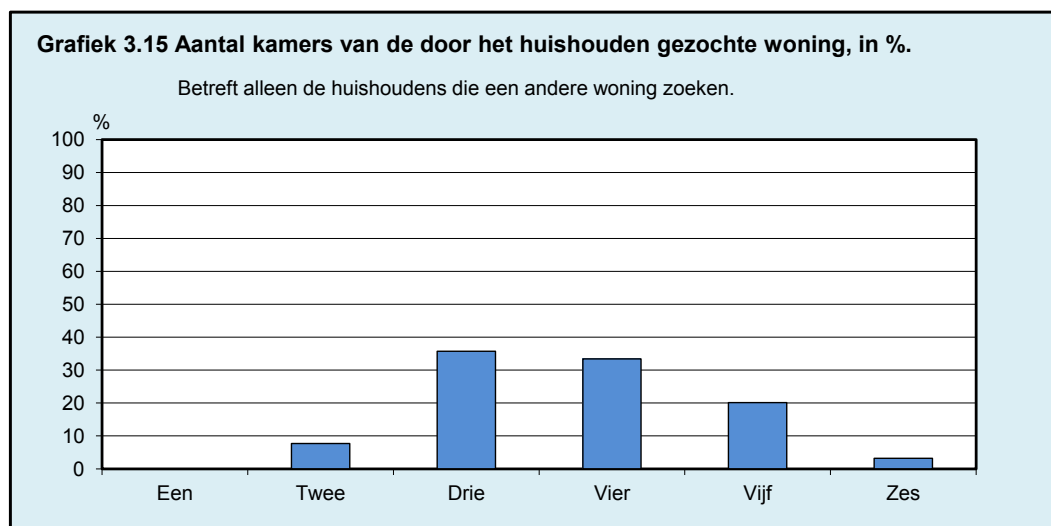
**Tabel 3.13 Type van de huidige woning en van de woning die het huishouden (vooral) zoekt, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Type		In %
De huidige woning	De gezochte woning	
Laagbouw	Laagbouw	38,2
Laagbouw	Hoogbouw	13,4
Hoogbouw	Laagbouw	36,8
Hoogbouw	Hoogbouw	11,6
Totaal		100,0
Aantal respondenten		106

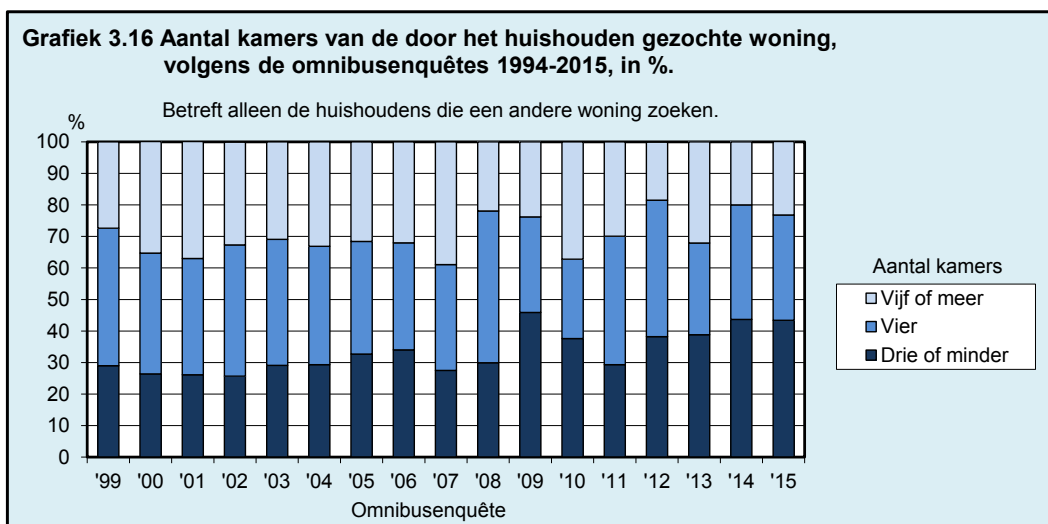
### 3.7 Aantal kamers

Bijlage 69 geeft de verdeling van de gezochte woningen naar het aantal kamers. Daaruit blijkt o.a. dat 36% van de verhuisgeneigde huishoudens een woning met drie kamers zoekt en 33% één met vier kamers. Waarmee dat naar kamertal de meest gezochte woningen zijn. Zie ook grafiek 3.15.



Hoe de verdeling van de gezochte woningen naar gewenst kamertal er in de periode 1999-2015 uitzag blijkt uit grafiek 3.16 en bijlage 70.





Tabel 3.14 laat zien dat, waar het gaat om het aantal kamers, 28% van de verhuiscapabele huishoudens naar een grotere woning wil verhuizen; 37% wil kleiner gaan wonen.

**Tabel 3.14 Verschil tussen het aantal kamers van de door het huishouden gezochte woning en dat van hun huidige woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Aantal kamers van de gezochte woning is:	In %
-kleiner dan dat van de huidige woning	36,8
-even groot als dat van de huidige woning	35,3
-groter dan dat van de huidige woning	27,9
Totaal	100,0
Aantal respondenten	128

### 3.8 Grootte van de woonkamer

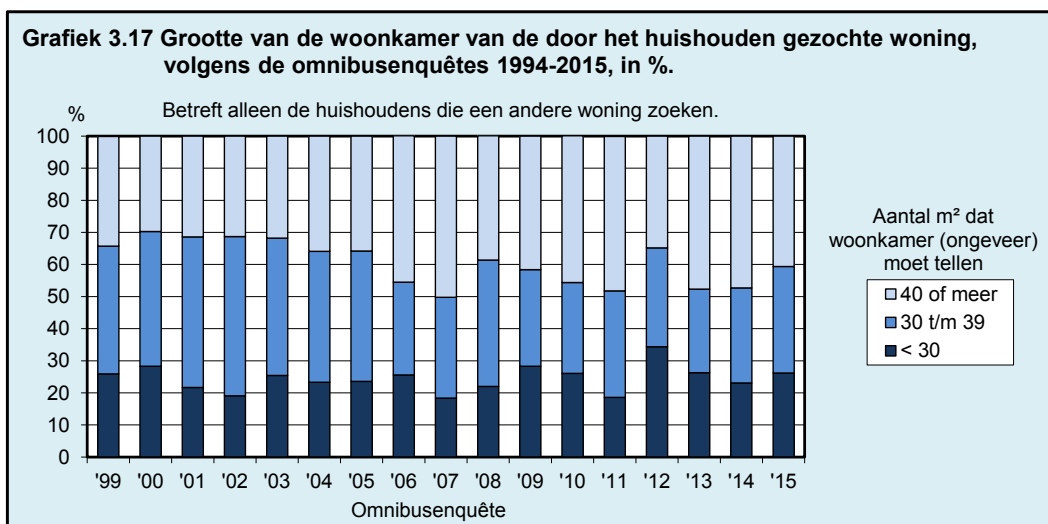
Ongeveer 40% van de verhuiscapabele huishoudens is op zoek naar een woning met een woonkamer van minstens 40 m<sup>2</sup>. Zie verder tabel 3.15.

**Tabel 3.15 Grootte van de woonkamer van de door het huishouden gezochte woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Aantal m <sup>2</sup> dat woonkamer (ongeveer) moet tellen	In %
< 30	26,2
30 t/m 39	33,2
> 39	40,6
Totaal	100,0
Aantal respondenten	114
Gemiddeld aantal m <sup>2</sup> : 37	

Grafiek 3.17 en bijlage 71 geven de ontwikkeling in de tijd.



Ruim 40% van de verhuisingeneigde huishoudens is op zoek naar een woning met een woonkamer die een grotere oppervlakte heeft dan hun huidige woonkamer. Zie verder tabel 3.16.

**Tabel 3.16 Verschil tussen de grootte van de woonkamer van de door het huishouden gezochte woning en die van hun huidige woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Oppervlakte van de woonkamer van de gezochte woning is:	In %
-kleiner dan die van de huidige woning	32,0
-even groot als die van de huidige woning	24,2
-groter dan die van de huidige woning	43,8
Totaal	100,0
Aantal respondenten	109

### 3.9 Nieuwbouw of bestaande bouw

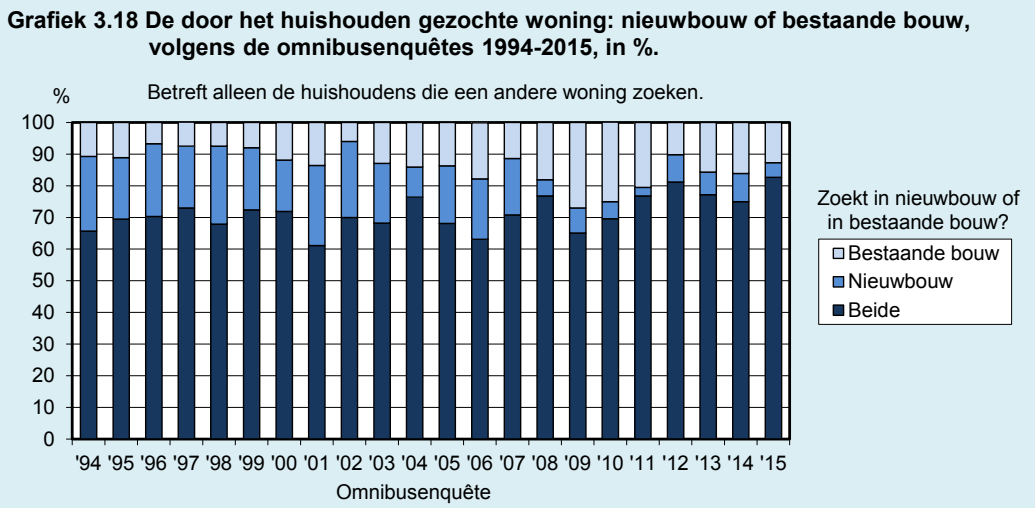
Ruim 80% van de betreffende huishoudens zoekt zowel in de nieuwbouw als in de bestaande bouw naar een nieuwe woning. Zie tabel 3.17.

**Tabel 3.17 De door het huishouden gezochte woning: nieuwbouw of bestaande bouw, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Nieuwbouw of bestaande bouw	In %
Zowel nieuwbouw als bestaande bouw	82,7
Uitsluitend nieuwbouw	4,6
Uitsluitend bestaande bouw	12,7
Totaal	100,0
Aantal respondenten	131

Grafiek 3.18 en bijlage 72 geven de ontwikkeling in de periode 1994-2015 van de wensen met betrekking tot de locatie van de gezochte woning.



### 3.10 Urgentie

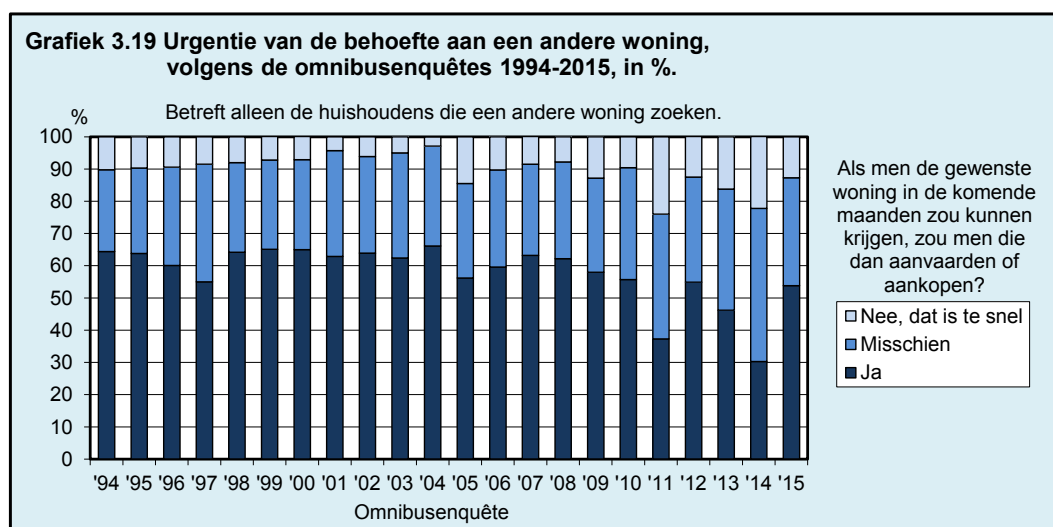
Om een indruk te krijgen van de urgentie van de verhuisbehoefte is de respondenten gevraagd of ze de gewenste woning, indien ze die in de komende maanden zouden kunnen krijgen, zouden aanvaarden of aankopen. De uitkomst staat in tabel 3.18.

**Tabel 3.18 Urgentie van de behoefte aan een andere woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Als men de gewenste woning in de komende maanden zou kunnen krijgen, zou men die dan aanvaarden of aankopen?	In %
Ja	53,8
Misschien	33,5
Nee, dat is te snel	12,7
Totaal	100,0
Aantal respondenten	131

Grafiek 3.19 en bijlage 73 geven aan hoe de urgentie van de verhuishwens er in de jaren 1994-2015 uitzag.



## 4. VESTIGINGSMOTIEVEN

Een huishouden kan allerlei redenen hebben om naar Zoetermeer te willen verhuizen. De meeste daarvan behoren tot de vier in tabel 4.1 vermelde hoofdredenen. In de enquête zijn deze vier hoofdredenen (elk verduidelijkt met één of twee voorbeelden) voorgelegd aan de respondenten die hooguit vijf jaar in Zoetermeer woonden. (Volgens bijlage 74 woonde 8% van de hoofden van de huishoudens hooguit vijf jaar in Zoetermeer). Gevraagd is aan te geven welke van de vier hoofdredenen de belangrijkste was voor het besluit om juist naar Zoetermeer te verhuizen en niet naar een andere gemeente.

Voor 38% van de betreffende huishoudens blijken sociale omstandigheden destijds de belangrijkste reden te zijn geweest om zich in Zoetermeer te vestigen. Waarmee dat de meest genoemde reden is. Zie verder tabel 4.1.

**Tabel 4.1 De belangrijkste reden voor het besluit van het huishouden om destijds naar Zoetermeer te verhuizen, in %.**

Betreft alleen de huishoudens waarvan het hoofd hooguit vijf jaar in Zoetermeer woont.

Belangrijkste reden	In %
Economische omstandigheden	10,1
De situatie op de woningmarkt	35,7
Het woon- en leefklimaat	16,2
Sociale omstandigheden	38,0
Totaal	100,0
Aantal respondenten	55

# BIJLAGEN



## Bijlage 1.

### Gedeelte van de (witte) vragenlijst van de omnibusenquête 2015.

Betreft alleen de onderwerpen 'wonen' (de vragen 3 t/m 27) en 'persoonlijke gegevens' (de vragen 108 t/m 120)

#### WONEN

##### 3. Hoe lang ongeveer woont u al in Zoetermeer?

- 1. een jaar of korter
- 2. twee jaar
- 3. drie jaar
- 4. vier jaar
- 5. vijf jaar
- 6. langer dan vijf jaar, namelijk   jaar → ga naar vraag 5
- 7. weet niet → ga naar vraag 5

##### 4. Een huishouden kan allerlei redenen hebben om naar Zoetermeer te willen verhuizen. De meeste daarvan behoren tot de volgende vier hoofdredenen:

- economische omstandigheden (bijv. de afstand tot het werk)
- de situatie op de woningmarkt (bijv. de beschikbaarheid van de gewenste woning)
- het woon- en leefklimaat (bijv. de veiligheid op straat en het voorzieningenniveau)
- sociale omstandigheden (bijv. de afstand tot familie of vrienden)

**Welke van deze vier hoofdredenen was de belangrijkste voor het besluit om juist naar Zoetermeer te verhuizen en niet naar een andere gemeente?**

LET OP: de 'belangrijkste', dus slechts één hokje aankruisen.

- 1. economische omstandigheden
- 2. de situatie op de woningmarkt
- 3. het woon- en leefklimaat
- 4. sociale omstandigheden
- 5. weet niet

##### 5. Woont u op dit moment in een huurwoning of in een koopwoning?

- 1. huurwoning
- 2. koopwoning → ga naar vraag 8

##### 6. Hoeveel ongeveer bedraagt momenteel de huur per maand van uw woning?

LET OP: het gaat om de huur zonder gas of elektra en zonder dat de (eventuele) huurtoeslag ervan is afgetrokken.

- 1. ongeveer €     , - per maand
- 2. weet niet

##### 7. Ontvangt het huishouden waartoe u behoort huurtoeslag?

- 1. ja
- 2. nee
- 3. weet niet

LET OP: ga nu door naar vraag 11

8. Hoeveel ongeveer bedraagt momenteel de verkoopwaarde van uw woning?

LET OP: het gaat om niet meer dan een ruwe schatting.

1. ongeveer €         ,-
2. weet niet

9. Is de verkoopwaarde van uw woning in de afgelopen twee jaar volgens u toegenomen, afgenomen of ongeveer gelijk gebleven?

1. toegenomen
2. afgenomen
3. ongeveer gelijk gebleven
4. weet niet → ga naar vraag 11

10. Bent u van mening dat de leefbaarheidssituatie in uw buurt daarbij een rol heeft gespeeld?

1. ja, de leefbaarheidssituatie heeft de waarde van mijn woning positief beïnvloed
2. ja, de leefbaarheidssituatie heeft de waarde van mijn woning negatief beïnvloed
3. nee
4. geen mening

11. Hoeveel kamers telt uw huidige woning?

LET OP: de keuken en badkamer niet meetellen.

kamers

12. Hoe groot is de woonkamer van uw huidige woning ongeveer (in m<sup>2</sup>)?

ongeveer    m<sup>2</sup>

13. Woont u op dit moment in een hoogbouwwooning of in een laagbouwwooning?

LET OP: een hoogbouwwooning is een woning in een gebouw waarin twee of meer woningen op elkaar zijn gestapeld. Elke andere woning is een laagbouwwooning.

1. hoogbouwwooning
2. laagbouwwooning

14. Kunt u door middel van een rapportcijfer -van 1 (zeer ontevreden) tot 10 (zeer tevreden)- aangeven hoe tevreden u bent over uw huidige woning?

En ook hoe tevreden over de directe woonomgeving?

a. de woning zelf:

zeer ontevreden	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	zeer tevreden	geen mening
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

b. de directe omgeving van de woning:

zeer ontevreden	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	zeer tevreden	geen mening
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99



**15. Bent u op dit moment op zoek naar een andere woning?**

LET OP: woont u nog bij uw ouders, dan moet u deze vraag op uzelf betrekken en niet op het huishouden waarvan u deel uitmaakt.

- 1. ja
- 2. nee → ga naar vraag 28

**16. In de nabijheid van het centrum van Zoetermeer ligt de wijk Palenstein. In het kader van de herstructurering van Palenstein worden binnen twee jaar enkele hoogbouwflats vervangen door een mix van appartementen en eengezinswoningen, zowel huur- als koopwoningen.**

**Betrekt u deze nieuw te bouwen woningen in uw zoektocht naar een nieuwe woning?**

- 1. ja
- 2. nee
- 3. weet niet

**17. Betrekt u de wijk Oosterheem bij uw zoektocht naar een nieuwe woning?**

- 1. ja
- 2. nee
- 3. weet niet

**18. In de omgeving van Zoetermeer bevinden zich zes grote nieuwbouwwijken. Het gaat om de volgende (VINEX-)locaties:**

- Leidschenveen (in de buurt van het Prins Clausplein)
- Ypenburg (op en rond het voormalige vliegveld)
- Stuno (gemeente Nootdorp)
- Wateringse Veld (ten zuiden van Rijswijk en Den Haag)
- Delfgauw (gemeente Pijnacker, tegen Delft aan)
- Pijnacker-Zuid

**Betrekt u één of meer van deze VINEX-locaties bij uw zoektocht naar een nieuwe woning?**

- 1. ja
- 2. nee → ga naar vraag 20
- 3. weet niet → ga naar vraag 20

**19. Voor welke van deze VINEX-locaties heeft u de meeste belangstelling?**

LET OP: de 'meeste' belangstelling, dus slechts één hokje aankruisen.

- 1. Leidschenveen
- 2. Ypenburg
- 3. Stuno
- 4. Wateringse Veld
- 5. Delfgauw
- 6. Pijnacker-Zuid
- 7. weet niet

**20. Waar zoekt u uw nieuwe woning?**

- 1. zowel binnen als buiten Zoetermeer
- 2. uitsluitend buiten Zoetermeer
- 3. uitsluitend binnen Zoetermeer → ga naar vraag 22

21. Een Zoetermeerder kan allerlei redenen hebben om naar een andere gemeente te willen verhuizen.

De meeste daarvan behoren tot de volgende vier hoofdredenen:

- economische omstandigheden (bijv. de afstand tot het werk)
- de situatie op de woningmarkt (bijv. de beschikbaarheid van de gewenste woning)
- het woon- en leefklimaat (bijv. de veiligheid op straat en het voorzieningenniveau)
- sociale omstandigheden (bijv. de afstand tot familie of vrienden)

**Welke van deze vier hoofdredenen is de belangrijkste voor het feit dat u (al of niet uitsluitend) buiten Zoetermeer naar een andere woning zoekt?**

LET OP: de 'belangrijkste', dus slechts één hokje aankruisen.

- 1. economische omstandigheden
- 2. de situatie op de woningmarkt
- 3. het woon- en leefklimaat
- 4. sociale omstandigheden
- 5. weet niet

22. **Naar wat voor soort woning bent u (vooral) op zoek?**

LET OP: met maandhuur wordt bedoeld de huur zonder gas of elektra, bij koop wordt bedoeld de huidige geschatte waarde van de woning.

- 1. huurwoning met maandhuur van minder dan € 301,-
- 2. huurwoning met maandhuur van € 301,- t/m € 400,-
- 3. huurwoning met maandhuur van € 401,- t/m € 500,-
- 4. huurwoning met maandhuur van € 501,- t/m € 600,-
- 5. huurwoning met maandhuur van € 601,- of meer
  
- 6. koopwoning met waarde van minder dan € 100.001,-
- 7. koopwoning met waarde van € 100.001,- t/m € 150.000,-
- 8. koopwoning met waarde van € 150.001,- t/m € 200.000,-
- 9. koopwoning met waarde van € 200.001,- t/m € 250.000,-
- 10. koopwoning met waarde van € 250.001,- t/m € 300.000,-
- 11. koopwoning met waarde van € 300.001,- t/m € 350.000,-
- 12. koopwoning met waarde van € 350.001,- t/m € 400.000,-
- 13. koopwoning met waarde van € 400.001,- of meer
- 14. weet niet

23. **Hoeveel kamers moet de door u gezochte woning hebben?**

LET OP: de keuken en badkamer niet meetellen.

kamers

24. **Hoe groot moet de woonkamer ongeveer (in m<sup>2</sup>) zijn?**

ongeveer    m<sup>2</sup>

25. **Naar wat voor soort woning bent u (vooral) op zoek?**

LET OP: een hoogbouwwoning is een woning in een gebouw waarin twee of meer woningen op elkaar zijn gestapeld. Elke andere woning is een laagbouwwoning.

- 1. hoogbouwwoning
- 2. laagbouwwoning
- 3. weet niet

26. Zoekt u uitsluitend een nieuwbouwwoning of zoekt u ook in de bestaande bouw?

- 1. zowel nieuwbouw als bestaande bouw
- 2. uitsluitend nieuwbouw
- 3. uitsluitend bestaande bouw

27. Als u de door u gewenste woning in de komende maanden zou kunnen krijgen, zou u die woning dan aanvaarden of aankopen?

- 1. ja
- 2. misschien
- 3. nee, dat is te snel

### **PERSOONLIJKE GEGEVENS**

108. Bent u een man of een vrouw?

- 1. man
- 2. vrouw

109. Wat is uw leeftijd?

jaar

110. Wat is uw hoogst voltooide opleiding?

- 1. geen
- 2. lager algemeen onderwijs (lagere school, basisschool)
- 3. middelbaar algemeen onderwijs (bijv. MULO, MAVO, VGLO, VMBO-T)
- 4. hoger algemeen onderwijs (bijv. HBS, VWO, MMS, HAVO)
- 5. lager beroepsonderwijs (bijv. LEAO, LTS, LHNO, LAS, VMBO)
- 6. middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MEAO, MTS, MHNO)
- 7. hoger beroepsonderwijs (bijv. HEAO, HTS, MO-A)
- 8. wetenschappelijk onderwijs
- 9. anders, namelijk:

10. weet niet

111. Verricht u momenteel betaald werk?

(Ook als het maar voor enkele uren per week is of voor een korte periode)

- 1. ja
- 2. nee → ga naar vraag 113

112. Hoeveel uur per week verricht u gewoonlijk betaald werk?

uur per week

**113. Welke van onderstaande situaties is op u het meest van toepassing?**

LET OP: het 'meest', dus slechts één hokje aankruisen.

- 1. werkzaam in loondienst, eigen bedrijf of praktijk
- 2. werkzoekende zonder werk
- 3. student of scholier
- 4. werkzaam in eigen huishouding
- 5. gepensioneerd, AOW'er, VUT'er, rentenier
- 6. arbeidsongeschikt of invalide
- 7. verricht vrijwilligerswerk
- 8. anders, namelijk:

- 9. weet niet

**114. Waaruit bestaat het huishouden waartoe u behoort?**

- 1. alleenstaande → ga naar vraag 118
- 2. twee partners, zonder kind(eren) → ga naar vraag 117
- 3. twee partners, met kind(eren)
- 4. éénoudergezin (= één volwassene met kind(eren))
- 5. anders, namelijk:

- 6. weet niet

**115. Wat is uw plaats in het huishouden?**

- 1. één van de twee partners
- 2. hoofd van het éénoudergezin
- 3. kind
- 4. anders, namelijk:

- 5. weet niet

**116. Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden?**

personen

**117. Hoeveel personen van uw huishouden hebben een inkomen?**

personen

**118. In welke klasse valt momenteel het totale netto-inkomen per maand van het hoofd van uw huishouden plus dat van de (eventuele) partner van dat hoofd?**

LET OP: -vakantiegeld en onregelmatige toelagen niet meerekenen.  
-het gaat om niet meer dan een ruwe schatting!

- 1. minder dan € 501,-
- 2. € 501,- t/m € 1.000,-
- 3. € 1.001,- t/m € 1.500,-
- 4. € 1.501,- t/m € 2.000,-
- 5. € 2.001,- t/m € 2.500,-
- 6. € 2.501,- t/m € 3.000,-
- 7. € 3.001,- t/m € 3.500,-
- 8. € 3.501,- t/m € 4.000,-
- 9. € 4.001,- of meer
- 10. weet niet
- 11. wil ik niet zeggen

**119. Tot welke bevolkingsgroep rekent u zichzelf vooral?**

LET OP: 'vooral', dus slechts één hokje aankruisen.

- 1. Nederlandse
- 2. Surinaamse
- 3. Antilliaanse/Arubaanse
- 4. Indonesische/Nederlands Indische
- 5. andere
- 6. weet niet

**120. Wat is uw postcode?**

LET OP: de gehele postcode, dus de vier cijfers plus de twee letters.

--	--	--	--	--	--

## Bijlage 2.

### Samenstelling van de populatie, steekproef en respons.

In de volgende tabel zijn de Zoetermeerse bevolking, de steekprofeenheden en de respondenten naast elkaar gezet naar de gecombineerde kenmerken leeftijd en geslacht.

Geslacht en leeftijd, in %, van:

-de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder (per 1-1-2015);

-de personen in de steekproef (per 1-1-2016);

-de respondenten (volgens opgave van de respondent).

Geslacht + leeftijd		Bevolking	Personen in steekproef	Respondenten
Man	18 < 30	9,5	10,0	3,4
Vrouw	18 < 30	9,2	8,6	4,4
Man	30 < 40	7,5	7,7	5,0
Vrouw	30 < 40	7,8	7,2	5,3
Man	40 < 50	8,2	7,3	4,9
Vrouw	40 < 50	9,2	9,2	7,7
Man	50 < 65	13,8	14,3	17,3
Vrouw	50 < 65	14,6	15,1	21,1
Man	65+	9,3	9,8	16,8
Vrouw	65+	11,0	10,8	14,0
Totaal		100,0	100,0	100,0
Aantal		98.040	4.000	1.090 *)

\*) 64 van de 1.154 respondenten hebben geslacht en/of leeftijd niet opgegeven.

## Bijlage 3.

### Vertaling van persoons- naar huishoudensniveau.

De omnibus is een onderzoek onder individuen. Om uitkomsten op huishoudensniveau te kunnen berekenen, moest worden gewerkt met een specifiek deel van de respondenten, waarop bovendien een zogenaamde wegingsprocedure moest worden toegepast. Beide bewerkingen worden hieronder toegelicht.

Allereerst de selectie.

Alleen die respondenten zijn geselecteerd waarvoor elk van de volgende feiten geldt:

- De respondent heeft opgegeven van welk type huishouden hij deel uitmaakt.
- Het betreffende type is alleenstaande, eenoudergezin of tweepartnerhuishouden (al of niet met kinderen).
- De respondent heeft opgegeven welke plaats hij in het huishouden inneemt.
- De betreffende plaats is hoofd of één van de twee partners.
- De respondent heeft opgegeven of hij een koop- of een huurwoning bewoont.
- De respondent heeft opgegeven of hij een hoog- of een laagwoning bewoont.

De aldus geselecteerde respondenten vormen gezamenlijk het huishoudensbestand. Het bevat 1.056 van de 1.154 respondenten.

Nu nog de weging.

Deze bestaat uit twee stappen. Allereerst geldt dat, als we met genoemde selectie zouden volstaan, we duidelijk in de fout zouden gaan. De huishoudens met twee partners aan het hoofd zouden dan namelijk in het huishoudensbestand zijn oververtegenwoordigd. Want die huishoudens hebben een tweemaal zo grote kans gehad om in de (perso-

nen)steekproef van de omnibus te vallen als de alleenstaanden en de eenoudergezinnen. Dit probleem is opgelost door de respondenten die één van de twee partners in een tweepartnerhuishouden zijn elk maar voor de helft 'mee te laten wegen' in de betreffende analyses. In technisch jargon: die respondenten hebben, in de eerste stap van de wegingsprocedure, elk een wegingscoëfficiënt van 0,5 meegekregen. Aan de overige respondenten is een coëfficiënt van 1,0 gehangen.

Hiermee zijn we er echter nog niet: een tweede stap in de wegingsprocedure is nodig. Als we nu namelijk de frequentieverdeling samenstellen van de combinatie van de kenmerken koop/huur en hoogbouw/laagbouw, blijkt deze niet overeen te komen met de verdeling van de totale woningvoorraad (per 1 januari 2015) volgens de BAG (Basisregistraties Adressen en Gebouwen)<sup>1</sup>. Zo is dan bijvoorbeeld in het huishoudensbestand de categorie huur/hoogbouw ondervertegenwoordigd: 19,7% i.p.v. 29,3%. Daarom zijn de respondenten die alleenstaand of hoofd van een eenoudergezin zijn en in een huur/hoogbouw-woning wonen uiteindelijk niet uitgerust met de factor 1,0 maar met de factor 1,487 (=29,3/19,7 x 1,0). De respondenten die één van de partners in een tweepartnerhuishouden zijn en in een huur/hoogbouw-woning wonen, hebben de factor 0,744 (=29,3/19,7 x 0,5) gekregen. Voor de overige respondenten zijn op analoge wijze wegingsfactoren berekend. Ze zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Kenmerken respondent				
Plaats in huishouden	Huidige woning		Absolute aantallen	Wegingsfactoren
	Koop of huur	Type		
Alleenstaande/hoofd eenoudergezin	Huur	Laagbouw	59	0,983
Alleenstaande/hoofd eenoudergezin	Huur	Hoogbouw	83	1,487
Alleenstaande/hoofd eenoudergezin	Koop	Laagbouw	66	0,793
Alleenstaande/hoofd eenoudergezin	Koop	Hoogbouw	34	1,101
Eén van de twee partners	Huur	Laagbouw	110	0,492
Eén van de twee partners	Huur	Hoogbouw	90	0,744
Eén van de twee partners	Koop	Laagbouw	527	0,397
Eén van de twee partners	Koop	Hoogbouw	87	0,551
Totaal			1.056	

#### Bijlage 4. Huishoudenstype, in %.

Type	In %
Alleenstaande	35,1
Twee partners zonder kind(eren)	38,3
Twee partners met kind(eren)	20,0
Eenoudergezin (=één volwassene met kind(eren))	6,7
Totaal	100,0
Aantal respondenten	1.056

<sup>1</sup> Daarbij is aangenomen dat een eengezinswoning in de BAG altijd een laagbouw-woning is en een meergezinswoning altijd een hoogbouw-woning.

**Bijlage 5.**  
**Huishoudensgrootte, in %.**

Aantal leden van het huishouden	In %
Een	35,5
Twee	41,9
Drie	10,3
Vier	9,1
Vijf	2,7
Zes	0,4
Zeven	-
Acht	0,1
Totaal	100,0
Aantal respondenten	1.039

**Bijlage 6.**  
**Inkomen van het huishouden, in %.**

Netto-inkomen per maand	In %
< € 501,-	1,7
€ 501,- t/m € 1.000,-	8,1
€ 1.001,- t/m € 1.500,-	12,1
€ 1.501,- t/m € 2.000,-	16,7
€ 2.001,- t/m € 2.500,-	13,2
€ 2.501,- t/m € 3.000,-	13,4
€ 3.001,- t/m € 3.500,-	11,2
€ 3.501,- t/m € 4.000,-	8,6
> € 4.000,-	15,0
Totaal	100,0
Aantal respondenten	876

**Bijlage 7.**  
**Leeftijd van het hoofd van het huishouden, in %.**

Leeftijd	In %
18-29	6,0
30-39	9,7
40-49	12,2
50-64	34,6
65+	37,4
Totaal	100,0
Aantal respondenten	1.031



**Bijlage 8.**  
**Eigendomsverhouding van de woning van het huishouden, volgens de omnibusenquêtes 1994-2015 in %.**

Omnibus-enquête	Eigendomsverhouding		Totaal	Aantal respondenten
	Huur	Koop		
1994	63,9	36,1	100,0	1.222
1995	61,3	38,7	100,0	1.249
1996	61,1	38,9	100,0	1.218
1997	59,7	40,3	100,0	1.276
1998	57,7	42,3	100,0	1.227
1999	56,4	43,6	100,0	1.274
2000	55,7	44,3	100,0	1.255
2001	53,9	46,1	100,0	1.264
2002	53,1	46,9	100,0	1.206
2003	52,0	48,0	100,0	1.266
2004	51,1	48,9	100,0	1.236
2005	50,1	49,9	100,0	1.193
2006	49,3	50,7	100,0	1.206
2007	48,7	51,3	100,0	1.153
2008	47,8	52,2	100,0	1.187
2009	46,8	53,2	100,0	1.196
2010	46,1	53,9	100,0	1.217
2011	46,0	54,0	100,0	1.095
2012	48,9	51,1	100,0	1.086
2013	48,6	51,4	100,0	1.073
2014	47,2	52,8	100,0	1.040
2015	46,6	53,4	100,0	1.056

**Bijlage 9.**  
**Eigendomsverhouding van de woning van het huishouden, naar type huishouden, in %.**

Eigendoms-verhouding	Type huishouden				Totaal
	Alleen-staande	Twee partners zonder kind(eren)	Twee partners met kind(eren)	Een-oudergezin	
Huur	65,8	37,1	22,3	72,7	46,6
Koop	34,2	62,9	77,7	27,3	53,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	199	514	300	43	1.056

**Bijlage 10.****Eigendomsverhouding van de woning van het huishouden, naar inkomen, in %.**

Eigendomsverhouding	Netto-inkomen per maand			Totaal
	< € 2.001,-	€ 2.001,- t/m € 3.000,-	> € 3.000,-	
Huur	81,9	42,1	15,8	48,3
Koop	18,1	57,9	84,2	51,7
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	222	240	414	876

**Bijlage 11.****Eigendomsverhouding van de woning van het huishouden, naar leeftijd van het hoofd van het huishouden, in %.**

Eigendomsverhouding	Leeftijd					Totaal
	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	
Huur	68,4	27,9	36,4	33,6	63,3	46,6
Koop	31,6	72,1	63,6	66,4	36,7	53,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	46	109	133	407	336	1.031

**Bijlage 12.**

**Type van de woning van het huishouden, volgens de omnibusenquêtes 1994-2015, in %.**

Omnibus-enquête	Type		Totaal	Aantal respondenten
	Laagbouw	Hoogbouw		
1994	56,1	43,9	100,0	1.222
1995	56,4	43,6	100,0	1.249
1996	56,3	43,7	100,0	1.218
1997	56,3	43,7	100,0	1.276
1998	56,5	43,5	100,0	1.227
1999	56,9	43,1	100,0	1.274
2000	57,0	43,0	100,0	1.255
2001	57,4	42,6	100,0	1.264
2002	58,3	41,7	100,0	1.206
2003	58,4	41,6	100,0	1.266
2004	58,4	41,6	100,0	1.236
2005	58,6	41,4	100,0	1.193
2006	58,2	41,8	100,0	1.206
2007	58,4	41,6	100,0	1.153
2008	58,6	41,4	100,0	1.187
2009	58,9	41,1	100,0	1.196
2010	59,0	41,0	100,0	1.217
2011	58,9	41,1	100,0	1.095
2012	58,4	41,6	100,0	1.086
2013	57,8	42,2	100,0	1.073
2014	57,6	42,4	100,0	1.040
2015	57,5	42,5	100,0	1.056

**Bijlage 13.**

**Type van de woning van het huishouden, naar de eigendomsverhouding van de woning, in %.**

Woningtype	Eigendomsverhouding		Totaal
	Huur	Koop	
Laagbouw	37,1	75,5	57,6
Hoogbouw	62,9	24,5	42,4
Totaal	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	342	714	1.056

**Bijlage 14.****Eigendomsverhouding en type van de woning van het huishouden, absoluut en in %.**

Eigendomsverhouding	Woningtype	In %
Huur	Laagbouw	17,3
Huur	Hoogbouw	29,3
Koop	Laagbouw	40,3
Koop	Hoogbouw	13,1
Totaal		100,0
Aantal respondenten		1.056

**Bijlage 15.****Type van de woning van het huishouden, naar type huishouden, in %.**

Woningtype	Type huishouden				Totaal
	Alleenstaande	Twee partners zonder kind(eren)	Twee partners met kind(eren)	Een-oudergezin	
Laagbouw	34,2	61,0	86,0	74,4	57,5
Hoogbouw	65,8	39,0	14,0	25,6	42,5
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	199	514	300	43	1.056

**Bijlage 16.****Type van de woning van het huishouden, naar inkomen, in %.**

Woningtype	Netto-inkomen per maand			Totaal
	< € 2.001,-	€ 2.001,- t/m € 3.000,-	> € 3.000,-	
Laagbouw	34,6	58,6	80,0	56,8
Hoogbouw	65,4	41,4	20,0	43,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	222	240	414	876

**Bijlage 17.**

**Type van de woning van het huishouden, naar leeftijd van het hoofd van het huishouden, in %.**

Woningtype	Leeftijd					Totaal
	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	
Laagbouw	21,1	59,7	69,2	73,2	44,5	57,5
Hoogbouw	78,9	40,3	30,8	26,8	55,5	42,5
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	46	109	133	407	336	1.031

**Bijlage 18.**

**Aantal kamers van de woning van het huishouden, in % en gemiddeld.**

Aantal kamers	In %
Een	0,2
Twee	9,2
Drie	24,4
Vier	32,8
Vijf	24,9
Zes	6,9
Zeven	1,2
Acht	0,2
Negen	0,1
Totaal	100,0
Aantal respondenten	1.051
Gemiddeld aantal kamers: 4,0	

**Bijlage 19.**

**Aantal kamers van de woning van het huishouden, naar de eigendomsverhouding van de woning, in % en gemiddeld.**

Aantal kamers	Eigendomsverhouding		Totaal
	Huur	Koop	
Drie of minder	52,2	17,9	33,8
Vier	33,2	32,4	32,8
Vijf of meer	14,6	49,7	33,4
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld aantal kamers	3,5	4,5	4,0
Aantal respondenten	339	712	1.051

**Bijlage 20.**

**Aantal kamers van de woning van het huishouden, naar het type van de woning, in % en gemiddeld.**

Aantal kamers	Woningtype		Totaal
	Laagbouw	Hoogbouw	
Drie of minder	9,9	66,4	33,9
Vier	36,0	28,5	32,8
Vijf of meer	54,0	5,1	33,3
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld aantal kamers	4,6	3,2	4,0
Aantal respondenten	759	292	1.051

**Bijlage 21.**

**Aantal kamers van de woning van het huishouden, naar de eigendomsverhouding en het type van de woning, in % en gemiddeld.**

Aantal kamers	Eigendomsverhouding en type				Totaal
	Huur		Koop		
	Laagbouw	Hoogbouw	Laagbouw	Hoogbouw	
Drie of minder	18,8	72,0	6,5	53,5	34,0
Vier	48,2	24,3	30,7	37,2	32,7
Vijf of meer	33,0	3,7	62,8	9,3	33,3
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld aantal kamers	4,2	3,1	4,8	3,5	4,0
Aantal respondenten	168	171	591	121	1.051

**Bijlage 22.**

**Grootte van de woonkamer van de woning van het huishouden, naar de eigendomsverhouding van de woning, in % en gemiddeld.**

Aantal m <sup>2</sup> dat de woonkamer (ongeveer) telt	Eigendomsverhouding		Totaal
	Huur	Koop	
< 30	42,2	14,0	26,7
30 t/m 39	28,1	23,9	25,8
> 39	29,7	62,1	47,5
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld aantal m <sup>2</sup>	36	45	41
Aantal respondenten	287	625	912

**Bijlage 23.**

**Grootte van de woonkamer van de woning van het huishouden, naar het type van de woning, in % en gemiddeld.**

Aantal m <sup>2</sup> dat de woonkamer (ongeveer) telt	Woningtype		Totaal
	Laagbouw	Hoogbouw	
< 30	22,1	33,5	26,9
30 t/m 39	26,5	24,8	25,8
> 39	51,4	41,7	47,4
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld aantal m <sup>2</sup>	41	41	41
Aantal respondenten	664	248	912

**Bijlage 24.**

**Grootte van de woonkamer van de woning van het huishouden, naar de eigendomsverhouding en het type van de woning, in % en gemiddeld.**

Aantal m <sup>2</sup> dat de woonkamer (ongeveer) telt	Eigendomsverhouding en type				Totaal
	Huur		Koop		
	Laagbouw	Hoogbouw	Laagbouw	Hoogbouw	
< 30	45,6	40,0	12,7	18,6	26,8
30 t/m 39	30,0	27,5	25,3	18,6	25,9
> 39	24,4	32,5	62,0	62,9	47,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld aantal m <sup>2</sup>	33	38	44	47	41
Aantal respondenten	139	148	525	100	912

**Bijlage 25.****Huur per maand van de woning van het huishouden, volgens de omnibusenquêtes 2002-2015, in % en gemiddeld.**

Betreft alleen de huishoudens die een huurwoning bewonen.

Omnibus-enquête	Huur per maand			Totaal	Gemiddeld	Aantal respondenten
	< € 401,-	€ 401,- t/m € 500,-	> € 500,-			
2002	31,1	37,4	31,6	100,0	-	531
2003	25,6	38,7	35,7	100,0	€ 480,-	463
2004	25,9	40,9	33,2	100,0	€ 484,-	467
2005	21,1	35,7	43,2	100,0	€ 507,-	456
2006	20,3	33,7	46,0	100,0	€ 515,-	389
2007	18,0	39,8	42,2	100,0	€ 520,-	387
2008	15,0	33,0	51,9	100,0	€ 537,-	365
2009	10,2	30,3	59,5	100,0	€ 558,-	401
2010	11,6	28,1	60,3	100,0	€ 568,-	396
2011	16,1	23,1	60,8	100,0	€ 554,-	311
2012	10,1	22,2	67,7	100,0	€ 580,-	338
2013	5,4	17,7	76,9	100,0	€ 612,-	340
2014	4,2	12,4	83,4	100,0	€ 625,-	338
2015	2,9	18,7	78,4	100,0	€ 643,-	317

**Bijlage 26.****Huur per maand van de woning van het huishouden, naar het type van de woning, in % en gemiddeld.**

Betreft alleen de huishoudens die een huurwoning bewonen.

Huur per maand	Woningtype		Totaal
	Laagbouw	Hoogbouw	
< € 501,-	4,9	31,5	21,7
€ 501,- t/m € 600,-	26,2	20,2	22,4
> € 600,-	68,9	48,3	55,9
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddelde huur	€ 674,-	€ 625,-	€ 643,-
Aantal respondenten	155	162	317



**Bijlage 27.****Huur per maand van de woning van het huishouden, naar inkomen, in % en gemiddeld.**

Betreft alleen de huishoudens die een huurwoning bewonen.

Huur per maand	Netto-inkomen per maand			Totaal
	< € 2.001,-	€ 2.001,- t/m € 3.000,-	> € 3.000,-	
< € 501,-	29,4	4,9	10,3	21,2
€ 501,- t/m € 600,-	25,0	23,0	6,9	22,4
> € 600,-	45,6	72,1	82,8	56,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Gemiddelde huur	€ 596,-	€ 695,-	€ 798,-	€ 643,-
Aantal respondenten	154	80	43	277

**Bijlage 28.****Het ontvangen van huurtoeslag door het huishouden, volgens de omnibusenquêtes 2000-2015 in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een huurwoning bewonen.

Omnibus-enquête	Ontvangt huurtoeslag? *)		Totaal	Aantal respondenten
	Ja	Nee		
2000	19,6	80,4	100,0	558
2001	21,6	78,4	100,0	573
2002	24,8	75,2	100,0	521
2003	24,8	75,2	100,0	508
2004	24,8	75,2	100,0	489
2005	21,8	78,2	100,0	469
2006	31,5	68,5	100,0	411
2007	31,8	68,2	100,0	401
2008	29,2	70,8	100,0	383
2009	24,2	75,8	100,0	417
2010	29,5	70,5	100,0	405
2011	34,5	65,5	100,0	341
2012	33,1	66,9	100,0	358
2013	28,8	71,2	100,0	353
2014	29,2	70,8	100,0	358
2015	35,0	65,0	100,0	335

\*) Voor 2006 gaat het om huursubsidie.

**Bijlage 29.****Het ontvangen van huurtoeslag door het huishouden, naar de huur van hun woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een huurwoning bewonen.

Ontvangt huurtoeslag?	Huur per maand			Totaal
	< € 501,-	€ 501,- t/m € 600,-	> € 600,-	
Ja	62,3	50,0	18,5	35,0
Nee	37,7	50,0	81,5	65,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	50	71	195	316

**Bijlage 30.****Het ontvangen van huurtoeslag door het huishouden, naar inkomen, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een huurwoning bewonen.

Ontvangt huurtoeslag?	Netto-inkomen per maand			Totaal
	< € 2.001,-	€ 2.001,- t/m € 3.000,-	> € 3.000,-	
Ja	53,8	1,6	-	35,4
Nee	46,2	98,4	100,0	64,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	166	81	45	292

**Bijlage 31.****Verkoopwaarde van de woning van het huishouden, volgens de omnibusenquêtes 2002-2015, in % en gemiddeld.**

Betreft alleen de huishoudens die een koopwoning bewonen.

Omni- bus- en- quête	Verkoopwaarde				Totaal	Gemiddeld	Aantal respon- denten
	< € 200.001,-	€ 200.001,- t/m € 250.000,-	€ 250.001,- t/m € 300.000,-	> € 300.000,-			
2002	38,2	37,0	9,7	15,1	100,0	-	675
2003	40,4	34,7	11,9	13,0	100,0	€ 234.290,-	585
2004	29,3	38,0	13,9	18,8	100,0	€ 256.619,-	584
2005	24,7	42,1	15,7	17,5	100,0	€ 261.197,-	560
2006	23,1	45,0	12,6	19,3	100,0	€ 261.767,-	635
2007	22,5	38,8	20,0	18,7	100,0	€ 264.831,-	579
2008	18,4	40,1	18,6	22,8	100,0	€ 271.853,-	619
2009	22,6	35,9	19,8	21,7	100,0	€ 269.182,-	577
2010	21,4	37,4	19,1	22,1	100,0	€ 272.365,-	607
2011	22,9	39,8	18,6	18,8	100,0	€ 261.771,-	578
2012	24,1	40,9	16,1	18,9	100,0	€ 266.781,-	558
2013	35,2	33,9	16,2	14,6	100,0	€ 245.503,-	564
2014	41,3	30,4	11,7	16,6	100,0	€ 246.327,-	530
2015	33,2	33,2	14,5	19,0	100,0	€ 249.981,-	589

**Bijlage 32.****Verkoopwaarde van de woning van het huishouden, naar het type van de woning, in % en gemiddeld.**

Betreft alleen de huishoudens die een koopwoning bewonen.

Verkoopwaarde	Woningtype		Totaal
	Laagbouw	Hoogbouw	
< € 200.001,-	23,0	71,0	33,5
€ 200.001,- t/m € 250.000,-	38,3	14,5	33,1
€ 250.001,- t/m € 300.000,-	16,2	8,1	14,4
> € 300.000,-	22,5	6,5	19,0
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddelde verkoopwaarde	€ 265.457,-	€ 194.913,-	€ 249.981,-
Aantal respondenten	499	90	589

**Bijlage 33.****Verkoopwaarde van de woning van het huishouden, naar inkomen, in % en gemiddeld.**

Betreft alleen de huishoudens die een koopwoning bewonen.

Verkoopwaarde	Netto-inkomen per maand			Totaal
	< € 2.001,-	€ 2.001,- t/m € 3.000,-	> € 3.000,-	
< € 200.001,-	70,0	45,9	17,5	32,4
€ 200.001,- t/m € 250.000,-	13,3	35,1	39,2	34,8
€ 250.001,- t/m € 300.000,-	6,7	13,5	15,4	13,8
> € 300.000,-	10,0	5,4	28,0	19,0
<b>Totaal</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Gemiddelde verkoopwaarde	€ 195.987,-	€ 216.780,-	€ 277.588,-	€ 249.616,-
Aantal respondenten	42	139	334	515

**Bijlage 34.****Wijziging verkoopwaarde van de woning van het huishouden, naar het type van de woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een koopwoning bewonen.

Is de verkoopwaarde in de afgelopen twee jaar toegenomen, afgenomen of ongeveer gelijk gebleven?	Woningtype		Totaal
	Laagbouw	Hoogbouw	
Toegenomen	13,2	3,8	10,9
Afgenomen	54,9	70,5	58,8
Gelijk gebleven	31,9	25,6	30,4
<b>Totaal</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Aantal respondenten	534	111	645

**Bijlage 35.****Rol van de leefbaarheidssituatie in de eigen buurt m.b.t. de verkoopwaarde van de woning van het huishouden, naar wijziging van de verkoopwaarde van de woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een koopwoning bewonen en een mening hebben gegeven over wijziging van de verkoopwaarde ervan in de afgelopen twee jaar.

Heeft de leefbaarheidssituatie een rol gespeeld m.b.t de verkoopwaarde in de afgelopen twee jaar?	Is de verkoopwaarde in de afgelopen twee jaar toegenomen, afgenomen of ongeveer gelijk gebleven?			Totaal
	Toe- genomen	Af- genomen	Ongeveer gelijk gebleven	
Ja, de leefbaarheidssituatie heeft de waarde positief beïnvloed	30,0	4,1	37,0	15,8
Ja, de leefbaarheidssituatie heeft de waarde negatief beïnvloed	-	14,1	4,1	9,9
Nee	70,0	81,8	58,9	74,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	71	332	164	567

**Bijlage 36.****Tevredenheid van het huishouden over hun woning (in rapportcijfers), in % en gemiddeld.**

Rapportcijfer woning	In %
1 (zeer ontevreden)	0,8
2	0,1
3	0,8
4	1,5
5	2,6
6	5,9
7	16,1
8	33,4
9	18,4
10 (zeer tevreden)	20,4
Totaal	100,0
Aantal respondenten	1.043
Gemiddeld cijfer: 8,1	

**Bijlage 37.**

**Tevredenheid van het huishouden over hun woning (in rapportcijfers), volgens de omnibusenquêtes 1998-2015, in % en gemiddeld.**

Omnibus-enquête	Rapportcijfer woning			Totaal	Gemiddeld	Aantal respondenten
	1 t/m 6	7 of 8	9 of 10			
1998	12,8	53,7	33,5	100,0	8,0	1.213
1999	13,7	54,5	31,9	100,0	7,9	1.257
2000	14,4	54,6	31,0	100,0	7,8	1.245
2001	13,0	60,7	26,3	100,0	7,7	1.249
2002	12,9	57,4	29,6	100,0	7,9	1.192
2003	13,7	60,1	26,1	100,0	7,8	1.256
2004	12,0	57,8	30,3	100,0	7,9	1.217
2005	13,5	60,1	26,4	100,0	7,8	1.178
2006	14,0	59,4	26,6	100,0	7,7	1.199
2007	12,2	53,0	34,8	100,0	7,9	1.135
2008	11,1	59,1	29,7	100,0	7,9	1.182
2009	10,7	55,9	33,5	100,0	8,0	1.188
2010	11,4	56,2	32,3	100,0	7,9	1.215
2011	10,8	53,0	36,1	100,0	8,0	1.090
2012	12,3	60,9	26,7	100,0	7,8	1.082
2013	11,9	63,9	24,2	100,0	7,7	1.072
2014	8,6	50,5	40,9	100,0	8,2	1.038
2015	11,6	49,5	38,8	100,0	8,1	1.043

**Bijlage 38.**

**Tevredenheid van het huishouden over hun woning (in rapportcijfers), naar de eigendomsverhouding van de woning, in % en gemiddeld.**

Rapportcijfer woning	Eigendomsverhouding		Totaal
	Huur	Koop	
1 t/m 6	20,1	4,6	11,7
7 of 8	53,1	46,4	49,5
9 of 10	26,9	49,0	38,8
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld cijfer	7,6	8,5	8,1
Aantal respondenten	334	709	1.043

**Bijlage 39.**

**Tevredenheid van het huishouden over hun woning (in rapportcijfers), naar het type van de woning, in % en gemiddeld.**

Rapportcijfer woning	Woningtype		Totaal
	Laagbouw	Hoogbouw	
1 t/m 6	8,1	16,7	11,7
7 of 8	48,1	51,3	49,5
9 of 10	43,8	32,0	38,8
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld cijfer	8,3	7,8	8,1
Aantal respondenten	755	288	1.043

**Bijlage 40.**

**Tevredenheid van het huishouden over hun woning (in rapportcijfers), naar de eigendomsverhouding en het type van de woning, in % en gemiddeld.**

Rapportcijfer woning	Eigendomsverhouding en type				Totaal
	Huur		Koop		
	Laagbouw	Hoogbouw	Laagbouw	Hoogbouw	
1 t/m 6	18,9	20,8	3,5	8,2	11,7
7 of 8	49,5	55,7	47,7	42,4	49,6
9 of 10	31,5	23,5	48,8	49,4	38,7
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld cijfer	7,8	7,5	8,5	8,4	8,1
Aantal respondenten	166	168	589	120	1.043

**Bijlage 41.**

**Tevredenheid van het huishouden over hun woning (in rapportcijfers), naar de huur van de woning, in % en gemiddeld.**

Betreft alleen de huishoudens die een huurwoning bewonen.

Rapportcijfer woning	Huur per maand			Totaal
	< € 501,-	€ 501,- t/m € 600,-	> € 600,-	
1 t/m 6	27,3	25,4	15,0	19,9
7 of 8	61,8	46,0	54,2	53,9
9 of 10	10,9	28,6	30,7	26,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld cijfer	7,1	7,7	7,7	7,6
Aantal respondenten	46	72	191	309

**Bijlage 42.**

**Tevredenheid van het huishouden over hun woning (in rapportcijfers), naar de verkoopwaarde van de woning, in % en gemiddeld.**

Betreft alleen de huishoudens die een koopwoning bewonen.

Rapportcijfer woning	Verkoopwaarde				Totaal
	< € 200.001,-	€ 200.001,- t/m € 250.000,-	€ 250.001,- t/m € 300.000,-	> € 300.000,-	
1 t/m 6	10,6	2,1	2,4	1,9	4,9
7 of 8	53,2	52,1	46,3	31,5	47,7
9 of 10	36,2	45,7	51,2	66,7	47,3
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld cijfer	8,1	8,4	8,7	8,9	8,4
Aantal respondenten	163	211	91	123	588



**Bijlage 43.**

**Tevredenheid van het huishouden over hun woning (in rapportcijfers), naar inkomen, in % en gemiddeld.**

Rapportcijfer woning	Netto-inkomen per maand			Totaal
	< € 2.001,-	€ 2.001,- t/m € 3.000,-	> € 3.000,-	
1 t/m 6	20,6	6,9	4,8	11,4
7 of 8	49,0	52,8	49,7	50,3
9 of 10	30,4	40,3	45,5	38,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld cijfer	7,7	8,2	8,4	8,1
Aantal respondenten	217	238	413	868

**Bijlage 44.**

**Tevredenheid van het huishouden over de directe omgeving van hun woning (in rapportcijfers), in % en gemiddeld.**

Rapportcijfer directe omgeving	In %
1 (zeer ontevreden)	2,0
2	1,0
3	1,9
4	2,8
5	4,5
6	8,8
7	23,7
8	28,0
9	15,0
10 (zeer tevreden)	12,4
Totaal	100,0
Aantal respondenten	1.041
Gemiddeld cijfer: 7,4	

**Bijlage 45.**

**Tevredenheid van het huishouden over de directe omgeving van hun woning (in rapportcijfers), volgens de omnibusenquêtes 1998-2015, in % en gemiddeld.**

Omnibus-enquête	Rapportcijfer directe omgeving			Totaal	Gemiddeld	Aantal respondenten
	1 t/m 6	7 of 8	9 of 10			
1998	18,3	57,4	24,2	100,0	7,5	1.219
1999	26,0	52,1	21,9	100,0	7,3	1.253
2000	24,1	53,0	22,9	100,0	7,3	1.241
2001	24,7	58,6	16,7	100,0	7,2	1.250
2002	24,4	58,2	17,5	100,0	7,2	1.194
2003	27,2	56,7	16,1	100,0	7,1	1.251
2004	28,5	52,5	19,0	100,0	7,2	1.215
2005	29,5	54,0	16,5	100,0	7,1	1.177
2006	27,3	56,7	16,0	100,0	7,1	1.192
2007	25,3	55,9	18,9	100,0	7,2	1.133
2008	27,1	55,4	17,4	100,0	7,2	1.181
2009	21,2	58,1	20,7	100,0	7,4	1.183
2010	26,3	57,7	16,0	100,0	7,1	1.213
2011	18,2	59,2	22,7	100,0	7,6	1.081
2012	24,1	58,7	17,3	100,0	7,2	1.081
2013	22,5	65,2	12,3	100,0	7,1	1.071
2014	17,7	58,5	23,8	100,0	7,6	1.032
2015	21,0	51,7	27,3	100,0	7,4	1.041

**Bijlage 46.**

**Tevredenheid van het huishouden over de directe omgeving van hun woning (in rapportcijfers), naar de eigendomsverhouding van de woning, in % en gemiddeld.**

Rapportcijfer directe omgeving	Eigendomsverhouding		Totaal
	Huur	Koop	
1 t/m 6	25,9	16,6	20,9
7 of 8	48,8	54,2	51,7
9 of 10	25,3	29,2	27,4
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld cijfer	7,2	7,7	7,4
Aantal respondenten	334	707	1.041

**Bijlage 47.**

**Tevredenheid van het huishouden over de directe omgeving van hun woning (in rapportcijfers), naar het type van de woning, in % en gemiddeld.**

Rapportcijfer directe omgeving	Woningtype		Totaal
	Laagbouw	Hoogbouw	
1 t/m 6	18,1	24,8	20,9
7 of 8	53,1	50,0	51,8
9 of 10	28,8	25,2	27,3
Totaal	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld cijfer	7,6	7,2	7,4
Aantal respondenten	756	285	1.041

**Bijlage 48.**

**Tevredenheid van het huishouden over de directe omgeving van hun woning (in rapportcijfers), naar de eigendomsverhouding en het type van de woning, in % en gemiddeld.**

Rapportcijfer directe omgeving	Eigendomsverhouding en type				Totaal
	Huur		Koop		
	Laagbouw	Hoogbouw	Laagbouw	Hoogbouw	
1 t/m 6	24,1	27,5	15,8	20,0	21,1
7 of 8	50,0	47,8	54,2	54,1	51,6
9 of 10	25,9	24,7	30,0	25,9	27,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gemiddeld cijfer	7,3	7,1	7,7	7,6	7,4
Aantal respondenten	168	166	588	119	1.041

**Bijlage 49.**

**Verhuisbehoefte van het huishouden, volgens de omnibusenquêtes 1994-2015, in %.**

Omnibus-enquête	Zoekt momenteel een andere woning?		Totaal	Aantal respondenten
	Ja	Nee		
1994	26,6	73,4	100,0	1.214
1995	23,0	77,0	100,0	1.235
1996	24,6	75,4	100,0	1.200
1997	24,3	75,7	100,0	1.263
1998	21,8	78,2	100,0	1.202
1999	20,7	79,3	100,0	1.253
2000	21,9	78,1	100,0	1.241
2001	19,1	80,9	100,0	1.235
2002	17,6	82,4	100,0	1.176
2003	16,1	83,9	100,0	1.238
2004	15,9	84,1	100,0	1.225
2005	14,3	85,7	100,0	1.176
2006	14,4	85,6	100,0	1.194
2007	13,4	86,6	100,0	1.135
2008	13,3	86,7	100,0	1.176
2009	12,0	88,0	100,0	1.177
2010	13,3	86,7	100,0	1.203
2011	11,3	88,7	100,0	1.092
2012	13,7	86,3	100,0	1.077
2013	13,3	86,7	100,0	1.069
2014	10,9	89,1	100,0	1.039
2015	16,9	83,1	100,0	1.052

**Bijlage 50.**

**Verhuisbehoefte van het huishouden, naar tevredenheid van het huishouden over hun woning (in rapportcijfers), in %.**

Zoekt momenteel een andere woning?	Rapportcijfer woning			Totaal
	1 t/m 6	7 of 8	9 of 50	
Ja	35,1	16,8	10,6	16,5
Nee	64,9	83,2	89,4	83,5
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	93	507	439	1.039

**Bijlage 51.**

**Verhuisbehoefte van het huishouden, naar tevredenheid van het huishouden over de directe omgeving van hun woning (in rapportcijfers), in %.**

Zoekt momenteel een andere woning?	Rapportcijfer directe omgeving			Totaal
	1 t/m 6	7 of 8	9 of 10	
Ja	26,1	15,5	12,2	16,9
Nee	73,9	84,5	87,8	83,1
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	203	549	285	1.037

**Bijlage 52.**

**Verhuisbehoefte van het huishouden, naar de eigendomsverhouding van hun woning, in %.**

Zoekt momenteel een andere woning?	Eigendomsverhouding		Totaal
	Huur	Koop	
Ja	19,6	14,8	16,9
Nee	80,4	85,2	83,1
Totaal	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	339	713	1.052

**Bijlage 53.**

**Verhuisbehoefte van het huishouden, naar het type van hun woning, in %.**

Zoekt momenteel een andere woning?	Woningtype		Totaal
	Laagbouw	Hoogbouw	
Ja	14,8	19,6	16,9
Nee	85,2	80,4	83,1
Totaal	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	759	293	1.052

**Bijlage 54.**

**Verhuisbehoefte van het huishouden, naar de eigendomsverhouding en het type van hun woning, in %.**

Zoekt momenteel een andere woning?	Eigendomsverhouding en type				Totaal
	Huur		Koop		
	Laagbouw	Hoogbouw	Laagbouw	Hoogbouw	
Ja	19,8	20,5	12,6	17,4	16,8
Nee	80,2	79,5	87,4	82,6	83,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	167	172	592	121	1.052

**Bijlage 55.**

**Verhuisbehoefte van het huishouden, naar de huur van hun woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een huurwoning bewonen.

Zoekt momenteel een andere woning?	Huur per maand			Totaal
	< € 501,-	€ 501,- t/m € 600,-	> € 600,-	
Ja	28,3	12,9	19,9	20,1
Nee	71,7	87,1	80,1	79,9
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	50	70	194	314

**Bijlage 56.**

**Verhuisbehoefte van het huishouden, naar de verkoopwaarde van hun woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een koopwoning bewonen.

Zoekt momenteel een andere woning?	Verkoopwaarde				Totaal
	< € 200.001,-	€ 200.001,- t/m € 250.000,-	€ 250.001,- t/m € 300.000,-	> € 300.000,-	
Ja	18,1	9,6	14,6	18,5	14,8
Nee	81,9	90,4	85,4	81,5	85,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	164	211	91	123	589

**Bijlage 57.****Verhuisbehoefte van het huishouden, naar leeftijd van het hoofd, in %.**

Zoekt momenteel een andere woning?	Leeftijd					Totaal
	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	
Ja	28,9	27,4	21,8	16,4	10,2	16,6
Nee	71,1	72,6	78,2	83,6	89,8	83,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	46	109	133	405	334	1.027

**Bijlage 58.****De locatie van de door het huishouden gezochte woning, volgens de omnibusenquêtes 1994-2015, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Omnibus-enquête	Locatie			Totaal	Aantal respondenten
	Zowel binnen als buiten Zoetermeer	Uitsluitend buiten Zoetermeer	Uitsluitend binnen Zoetermeer		
1994	34,2	8,8	57,0	100,0	295
1995	35,6	13,0	51,4	100,0	267
1996	41,1	10,8	48,1	100,0	277
1997	41,8	11,5	46,7	100,0	289
1998	36,6	12,5	50,9	100,0	256
1999	31,5	16,1	52,4	100,0	249
2000	43,4	13,8	42,8	100,0	224
2001	44,8	12,5	42,7	100,0	213
2002	39,7	9,6	50,7	100,0	186
2003	35,3	15,0	49,7	100,0	170
2004	28,4	15,9	55,7	100,0	173
2005	41,4	14,3	44,3	100,0	156
2006	36,4	20,4	43,2	100,0	154
2007	35,6	25,1	39,3	100,0	144
2008	32,1	19,3	48,6	100,0	140
2009	38,7	15,3	46,0	100,0	126
2010	31,3	19,9	48,8	100,0	135
2011	35,4	23,5	41,0	100,0	112
2012	39,2	19,0	41,8	100,0	116
2013	36,6	13,3	50,1	100,0	92
2014	38,1	18,1	43,8	100,0	112
2015	37,9	20,1	42,0	100,0	134

**Bijlage 59.**

**De belangrijkste reden voor het feit dat het huishouden (al of niet uitsluitend) buiten Zoetermeer naar een andere woning zoekt, volgens de omnibusenquêtes 2003-2015, in %.**

Betreft alleen de huishoudens waarvoor geldt:

- ze zoeken een andere woning;
- ze zoeken die woning, al of niet uitsluitend, buiten Zoetermeer.

Omnibus-enquête	Belangrijkste reden				Totaal	Aantal respondenten
	Economische omstandigheden	De situatie op de woningmarkt	Het woon- en leefklimaat	Sociale omstandigheden		
2003	20,1	26,8	32,7	20,4	100,0	77
2004	14,4	28,7	37,3	19,7	100,0	78
2005	17,1	23,9	43,8	15,1	100,0	71
2006	4,4	33,0	42,3	20,2	100,0	84
2007	17,4	23,9	40,0	18,7	100,0	85
2008	13,6	31,7	32,2	22,5	100,0	74
2009	10,9	22,9	38,8	27,4	100,0	60
2010	9,6	30,4	45,5	14,5	100,0	63
2011	16,0	23,0	30,4	30,6	100,0	61
2012	10,8	25,8	40,1	23,2	100,0	62
2013	5,6	18,7	52,5	23,2	100,0	46
2014	15,0	22,8	43,1	19,1	100,0	56
2015	14,4	18,5	49,8	17,3	100,0	71



**Bijlage 60.**

**Het door het huishouden betrekken van de zes vinex-locaties in de omgeving van Zoetermeer bij de zoektocht naar een andere woning, volgens de omnibus-enquêtes 2001-2015, in %.**

Betreft alleen de huishoudens waarvoor geldt:

- ze zoeken een andere woning;
- ze zoeken die woning, al of niet uitsluitend, buiten Zoetermeer.

Omnibus-enquête	Betrekt één of meer vinex-locaties bij zoektocht?		Totaal	Aantal respondenten
	Ja	Nee		
2001	56,1	43,9	100,0	106
2002	55,5	44,5	100,0	84
2003	44,4	55,6	100,0	77
2004	22,3	77,7	100,0	87
2005	39,5	60,5	100,0	79
2006	36,6	63,4	100,0	84
2007	30,3	69,7	100,0	90
2008	38,1	61,9	100,0	75
2009	40,7	59,3	100,0	64
2010	33,4	66,6	100,0	61
2011	30,3	69,7	100,0	63
2012	30,6	69,4	100,0	62
2013	49,8	50,2	100,0	44
2014	27,3	72,7	100,0	56
2015	40,0	60,0	100,0	74

**Bijlage 61.****Het door het huishouden betrekken van Oosterheem bij de zoektocht naar een andere woning, volgens de omnibusenquêtes 2000-2015, in %.**

Betreft alleen de huishoudens waarvoor geldt:

- ze zoeken een andere woning;
- ze zoeken die woning, al of niet uitsluitend, binnen Zoetermeer.

Omnibus-enquête	Betrekt Oosterheem bij zoektocht?		Totaal	Aantal respondenten
	Ja	Nee		
2000	42,3	57,7	100,0	188
2001	63,5	36,5	100,0	184
2002	66,4	33,6	100,0	166
2003	55,9	44,1	100,0	139
2004	44,3	55,7	100,0	137
2005	49,9	50,1	100,0	132
2006	38,8	61,2	100,0	118
2007	38,3	61,7	100,0	102
2008	36,0	64,0	100,0	108
2009	33,2	66,8	100,0	105
2010	31,9	68,1	100,0	105
2011	30,2	69,8	100,0	84
2012	38,7	61,3	100,0	92
2013	34,5	65,5	100,0	77
2014	33,3	66,7	100,0	76
2015	44,7	55,3	100,0	95

**Bijlage 62.**  
**Eigendomsverhouding en prijsklasse van de woning die het huishouden (vooral)**  
**zoekt, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Huur of koop	Maandhuur c.q. waarde	In %
Huur	€ < € 301,-	-
Huur	€ 301,- t/m € 400,-	6,3
Huur	€ 401,- t/m € 500,-	18,0
Huur	€ 501,- t/m € 600,-	19,8
Huur	€ > € 600,-	9,5
Koop	< € 100.001,-	0,6
Koop	€ 100.001,- t/m € 150.000,-	5,6
Koop	€ 150.001,- t/m € 200.000,-	8,0
Koop	€ 200.001,- t/m € 250.000,-	12,5
Koop	€ 250.001,- t/m € 300.000,-	6,7
Koop	€ 300.001,- t/m € 350.000,-	5,0
Koop	€ 350.001,- t/m € 400.000,-	3,0
Koop	> € 400.000,-	5,0
Totaal		100,0
Aantal respondenten		114

**Bijlage 63.****Eigendomsverhouding van de woning die het huishouden zoekt, volgens de omnibusenquêtes 1994-2015, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Omnibus-enquête	Zoekt (vooral) een huur- of koopwoning?			Aantal respondenten
	Huur	Koop	Totaal	
1994	50,8	49,2	100,0	249
1995	43,8	56,2	100,0	241
1996	41,8	58,2	100,0	271
1997	43,2	56,8	100,0	284
1998	33,2	66,8	100,0	233
1999	45,3	54,7	100,0	226
2000	58,9	41,1	100,0	204
2001	45,5	54,5	100,0	190
2002	47,0	53,0	100,0	169
2003	54,9	45,1	100,0	154
2004	52,0	48,0	100,0	148
2005	51,4	48,6	100,0	127
2006	42,0	58,0	100,0	138
2007	41,3	58,7	100,0	121
2008	53,1	46,9	100,0	129
2009	56,6	43,4	100,0	113
2010	58,2	41,8	100,0	116
2011	49,5	50,5	100,0	96
2012	69,9	30,1	100,0	102
2013	63,5	36,5	100,0	95
2014	61,1	38,9	100,0	87
2015	53,6	46,4	100,0	114

**Bijlage 64.****Eigendomsverhouding van de woning die het huishouden zoekt, naar die van de huidige woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Zoekt (vooral) een huur- of koopwoning?	Eigendomsverhouding van de huidige woning		Totaal
	Huur	Koop	
Huur	82,9	23,1	53,8
Koop	17,1	76,9	46,2
Totaal	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	43	71	114

**Bijlage 65.****Huur per maand van de woning die het huishouden (vooral) zoekt, volgens de omnibusenquêtes 2002-2015, in %.**

Betreft alleen de huishoudens waarvoor geldt:

- ze zoeken een andere woning;
- ze zoeken (vooral) een huurwoning.

Omnibus-enquête	Huur per maand			Totaal	Aantal respondenten
	< € 401,-	€ 401,- t/m € 500,-	> € 500,-		
2002	31,9	43,3	24,8	100,0	66
2003	36,7	40,9	22,4	100,0	71
2004	24,4	45,5	30,0	100,0	66
2005	37,9	36,3	25,8	100,0	53
2006	25,9	39,6	34,5	100,0	41
2007	18,1	38,9	42,9	100,0	41
2008	16,7	30,0	53,3	100,0	58
2009	16,9	44,6	38,5	100,0	59
2010	22,3	29,9	47,7	100,0	60
2011	20,7	29,6	49,8	100,0	42
2012	14,4	25,7	59,9	100,0	64
2013	13,0	30,9	56,1	100,0	52
2014	17,3	15,1	67,6	100,0	45
2015	11,7	33,7	54,6	100,0	49

**Bijlage 66.****Waarde van de woning die het huishouden (vooral) zoekt, volgens de omnibusenquêtes 2002-2015, in %.**

Betreft alleen de huishoudens waarvoor geldt:

- ze zoeken een andere woning;
- ze zoeken (vooral) een koopwoning.

Omnibus-enquête	Waarde			Totaal	Aantal respondenten
	< € 200.001,-	€ 200.001,- t/m € 300.000,-	> € 300.000,-		
2002	50,7	32,6	16,7	100,0	103
2003	46,9	31,4	21,7	100,0	83
2004	31,5	50,6	17,9	100,0	82
2005	22,2	39,2	38,6	100,0	74
2006	25,6	38,1	36,3	100,0	97
2007	10,7	50,1	39,1	100,0	80
2008	26,4	45,0	28,6	100,0	71
2009	34,6	35,4	30,0	100,0	54
2010	21,2	33,6	45,3	100,0	56
2011	16,4	49,8	33,8	100,0	54
2012	23,8	50,7	25,5	100,0	38
2013	47,3	24,8	27,9	100,0	43
2014	26,5	44,6	28,8	100,0	42
2015	30,6	41,5	27,9	100,0	65

**Bijlage 67.**

**Het type woning dat het huishouden (vooral) zoekt, volgens de omnibusenquêtes 1994-2015, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Omnibus-enquête	Woningtype		Totaal	Aantal respondenten
	Laagbouw	Hoogbouw		
1994	82,8	17,2	100,0	279
1995	79,0	21,0	100,0	257
1996	83,7	16,3	100,0	268
1997	81,4	18,6	100,0	281
1998	76,4	23,6	100,0	231
1999	77,0	23,0	100,0	231
2000	73,0	27,0	100,0	212
2001	69,5	30,5	100,0	197
2002	69,9	30,1	100,0	172
2003	70,2	29,8	100,0	156
2004	66,7	33,3	100,0	153
2005	78,8	21,2	100,0	145
2006	70,9	29,1	100,0	142
2007	68,8	31,2	100,0	125
2008	74,4	25,6	100,0	123
2009	71,1	28,9	100,0	123
2010	64,3	35,7	100,0	132
2011	75,4	24,6	100,0	107
2012	76,0	24,0	100,0	109
2013	76,1	23,9	100,0	92
2014	70,4	29,6	100,0	83
2015	75,1	24,9	100,0	106

**Bijlage 68.**

**Type van de woning die het huishouden (vooral) zoekt, naar type van de huidige woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Zoekt (vooral) een laag- of hoogbouwwooning?	Type van de huidige woning		Totaal
	Laagbouw	Hoogbouw	
Laagbouw	73,0	76,5	74,6
Hoogbouw	27,0	23,5	25,4
Totaal	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	68	38	106

**Bijlage 69.****Aantal kamers van de door het huishouden gezochte woning, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Aantal kamers	In %
Een	-
Twee	7,7
Drie	35,7
Vier	33,4
Vijf	20,1
Zes	3,2
Totaal	100,0
Aantal respondenten	128
Gemiddeld aantal kamers: 3,8	

**Bijlage 70.****Aantal kamers van de door het huishouden gezochte woning, volgens de omnibusenquêtes 1999-2015, in % en gemiddeld.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Omnibus-enquête	Aantal kamers			Totaal	Gemiddeld	Aantal respondenten
	Drie of minder	Vier	Vijf of meer			
1999	29,0	43,6	27,4	100,0	4,1	238
2000	26,4	38,3	35,4	100,0	4,2	223
2001	26,1	36,9	37,1	100,0	4,2	212
2002	25,7	41,6	32,6	100,0	4,1	186
2003	29,1	40,0	30,9	100,0	4,1	169
2004	29,3	37,6	33,1	100,0	4,1	174
2005	32,7	35,7	31,6	100,0	4,1	152
2006	34,0	34,0	32,0	100,0	4,0	153
2007	27,5	33,6	38,9	100,0	4,3	144
2008	29,9	48,2	21,9	100,0	4,0	141
2009	45,9	30,3	23,8	100,0	3,7	125
2010	37,6	25,2	37,2	100,0	4,1	134
2011	29,3	40,8	29,9	100,0	4,0	111
2012	38,2	43,3	18,4	100,0	3,8	114
2013	38,8	29,1	32,1	100,0	4,0	91
2014	43,7	36,3	20,0	100,0	3,7	108
2015	43,4	33,4	23,3	100,0	3,8	128



**Bijlage 71.****Grootte van de woonkamer van de door het huishouden gezochte woning, volgens de omnibusenquêtes 1999-2015, in % en gemiddeld.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Omnibus-enquête	Aantal m <sup>2</sup> dat woonkamer (ongeveer) moet tellen			Totaal	Gemiddeld	Aantal respondenten
	< 30	30 t/m 39	> 39			
1999	25,9	39,8	34,2	100,0	35	221
2000	28,3	42,0	29,7	100,0	35	211
2001	21,7	46,9	31,4	100,0	35	204
2002	19,1	49,6	31,3	100,0	34	167
2003	25,4	42,8	31,8	100,0	34	160
2004	23,3	40,8	35,9	100,0	35	157
2005	23,6	40,6	35,8	100,0	37	137
2006	25,6	28,9	45,6	100,0	36	133
2007	18,4	31,4	50,2	100,0	41	132
2008	22,0	39,4	38,7	100,0	38	126
2009	28,3	30,1	41,6	100,0	37	113
2010	26,1	28,3	45,7	100,0	38	120
2011	18,6	33,2	48,1	100,0	38	94
2012	34,4	30,8	34,8	100,0	36	99
2013	26,3	26,0	47,7	100,0	41	81
2014	23,1	29,6	47,3	100,0	40	94
2015	26,2	33,2	40,6	100,0	37	114

**Bijlage 72.****De door het huishouden gezochte woning: nieuwbouw of bestaande bouw, volgens de omnibusenquêtes 1994-2015, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Omnibus-enquête	Zoekt in nieuwbouw of bestaande bouw?			Totaal	Aantal respondenten
	Beide	Nieuwbouw	Bestaande bouw		
1994	65,7	23,6	10,7	100,0	294
1995	69,5	19,4	11,1	100,0	263
1996	70,3	23,0	6,7	100,0	273
1997	73,0	19,5	7,6	100,0	283
1998	67,9	24,6	7,5	100,0	248
1999	72,4	19,6	8,0	100,0	243
2000	71,9	16,2	11,9	100,0	233
2001	61,1	25,3	13,6	100,0	214
2002	70,0	24,0	6,0	100,0	186
2003	68,2	18,9	12,9	100,0	171
2004	76,4	9,5	14,1	100,0	176
2005	68,1	18,2	13,7	100,0	156
2006	63,1	19,1	17,7	100,0	154
2007	70,8	17,8	11,4	100,0	143
2008	76,8	5,1	18,1	100,0	139
2009	65,1	7,9	27,0	100,0	125
2010	69,6	5,4	25,1	100,0	134
2011	76,8	2,7	20,5	100,0	110
2012	81,2	8,6	10,2	100,0	116
2013	77,2	7,1	15,7	100,0	94
2014	75,0	8,9	16,1	100,0	110
2015	82,7	4,6	12,7	100,0	131

**Bijlage 73.****Urgentie van de behoefte aan een andere woning, volgens de omnibusenquêtes 1994-2015, in %.**

Betreft alleen de huishoudens die een andere woning zoeken.

Omnibus-enquête	Als men de gewenste woning in de komende maanden zou kunnen krijgen, zou men die dan aanvaarden of aankopen?			Totaal	Aantal respondenten
	Ja	Misschien	Nee, dat is te snel		
1994	64,4	25,4	10,2	100,0	271
1995	63,8	26,5	9,7	100,0	259
1996	60,1	30,5	9,4	100,0	271
1997	55,0	36,5	8,5	100,0	284
1998	64,2	27,8	8,0	100,0	248
1999	65,1	27,7	7,3	100,0	245
2000	65,0	27,9	7,2	100,0	231
2001	62,9	32,8	4,3	100,0	213
2002	63,9	30,0	6,1	100,0	184
2003	62,4	32,6	5,0	100,0	169
2004	66,1	31,0	2,8	100,0	175
2005	56,2	29,3	14,5	100,0	156
2006	59,6	30,1	10,3	100,0	154
2007	63,2	28,3	8,6	100,0	145
2008	62,2	30,0	7,8	100,0	141
2009	58,0	29,2	12,8	100,0	126
2010	55,7	34,7	9,6	100,0	132
2011	37,3	38,7	24,0	100,0	111
2012	54,9	32,6	12,6	100,0	114
2013	46,2	37,6	16,2	100,0	93
2014	30,3	47,5	22,3	100,0	111
2015	53,8	33,5	12,7	100,0	131

**Bijlage 74.****Huishoudens naar het aantal jaar dat het hoofd ervan al in Zoetermeer woont, in %.**

Een woonduur van korter dan één jaar is als één jaar gerekend.

Aantal jaar dat het hoofd al in Zoetermeer woont	In %
1 t/m 5	7,5
6 t/m 10	8,3
11 t/m 15	8,2
16 t/m 20	8,8
21 t/m 25	10,0
26 t/m 30	13,5
31 of meer	43,7
Totaal	100,0
Aantal respondenten	1.038
Gemiddeld aantal jaar: 27	

